

BACHELOR i KRISTENDOM

STRUKTUR ved Høyskolen for Ledelse og Teologi (HLT)

Innholdsfortegnelse:

INNHALDSFORTEGNELSE:	1
STUDIETILBUD	3
MODULENE I BACHELORSTUDIET	3
MODUL 1. GRUNNSTUDIER I KRL	4
MODUL 2. FORDYPNING I KRISTENDOM	4
MODUL 3. ÅRSSTUDIER	4
MODUL 4. PRAKSIS	5
FAGLIG PROFIL	6
SKOLEÅRET	6
FAGLIG NIVÅ	6
100-nivå og 200-nivå	6
Pensumsmengde	6
Størrelse på oppgaver	6
Timeantall.....	6
Forskjellige former for evaluering	6
PEDAGOGISK PROFIL	7
Problembasert Læring (PBL)	7
Integrasjon av teori og praksis	7
Menighetsbasert utdanning	7
INTERNASJONALISERING - EN SKANDINAVISK UTDANNELSE	8
EMNEKATALOG	9
<i>Emnekoder</i>	9
Modul 1. Grunnstudier i KRL	9
Modul 2. Fordypning i Kristendom.....	9
Modul 3. Årsstudier.....	9
Årsstudium i Ungdomsarbeid (Youthministry) (60 stp)	9
Årsstudium i Teologi (60 stp)	10
Årsstudium i Menighetsledelse (60 stp).....	10
Modul 4. Praksis.....	10
<i>Kurs</i>	10
STUDIEPLANER	12
MODUL OG EMNEOVERSIKT	14
MODUL 1: GRUNNSTUDIET I KRL (60 STP/ECTS)	14
KRL-101 Bibel og fortolkning I (10 stp/ECTS).....	14
KRL-102 Bibel og fortolkning II (10 stp/ECTS)	18

KRL-103	Kristendomshistorie med konfesjonskunnskap (10 stp/ECTS).....	20
KRL-104	Troslære og etikk (10 stp/ECTS).....	22
KRL-105	Religionskunnskap (10 stp/ECTS).....	24
KRL-106	Religion, samfunn og skole (10 stp/ECTS).....	26
MODUL 2. FORDYPNING I KRISTENDOM.....		29
KRL-201	Tverrfaglige problembaserte emner I (10 stp/ECTS).....	29
KRL-202	Tverrfaglige problembaserte emner II (10 stp/ECTS).....	32
KRL-203	Terminoppgave (10 stp/ECTS).....	33
MODUL 3. ÅRSSTUDIER.....		34
<i>Årsstudium i "Ungdomsarbeid".....</i>		<i>34</i>
PAL-101	Praktisk teologisk innføring (10 stp/ECTS).....	34
UNG -101	Ungdomsarbeidets teologiske fundament (10 stp/ECTS).....	37
UNG-102	Etablering og utvikling av ungdomsarbeid i en postmoderne kontekst (10 stp/ECTS).....	39
UNG-103	Fra posisjon til funksjon – om ledelse i ungdomsarbeidet (10 stp/ECTS).....	41
UNG-104	"Noen ganger tror jeg på Gud, men" – om unge, tro og gudstjeneste (10 stp/ECTS).....	43
UNG-105	Ungdomsarbeid med diakoni og misjon i fokus (10 stp/ECTS).....	45
<i>Årsstudium i "Teologi".....</i>		<i>47</i>
PAL-101	Praktisk teologisk innføring (10 stp/ECTS).....	47
TEOL-101	Nyttestamentlig gresk I (10 stp/ECTS).....	51
TEOL-102	Nyttestamentlig gresk II (10 stp/ECTS).....	53
TEOL-201	Bibel og fortolkning III (10 stp/ECTS).....	55
TEOL-202	Bibel og fortolkning IV (10 stp/ECTS).....	57
TEOL-103	Systematisk teologi og missiologi.....	60
<i>Årsstudium i "Menighetsledelse".....</i>		<i>62</i>
PAL-101	Praktisk teologisk innføring (10 stp/ECTS).....	62
PAL-102	Kommunikasjon og prekenlære.....	64
PAL-103	Konflikthåndtering (10 stp/ECTS).....	67
PAL-104	Frivillig ledelse og menighetsadministrasjon I (10 stp/ECTS).....	70
PAL-105	Frivillig ledelse og menighetsadministrasjon II (10 stp/ECTS).....	73
PAL-106	Kultur og endring (10 stp/ECTS).....	77
MODUL 4. PRAKSIS.....		80
PRA-101	Praksis I (10 stp/ECTS).....	80
PRA-102	Praksis II (10 stp/ECTS).....	83
PRA-103	Praksis III (10 stp/ECTS).....	83
ALTERNATIV MODUL 4: INNFØRINGSSTUDIUM/PRAKSIS.....		84
INF-101	Ex. phil. (10 stp/ECTS) og INF-102 Ex. fac. (10 stp/ECTS).....	84
PRA-101	Praksis I (10 stp/ECTS).....	84

Studietilbud

HLT¹ tilbyr bachelor programmet ”Bachelor i Kristendom” (Bachelor in Christian Education). Studieprogrammet inneholder tre ulike valgbare påbygninger. Dette innebærer at det innenfor studieprogrammet finnes tre parallelle studieplaner. Det er også mulig å ta enkelt moduler som egne årsheter.

Studiet er en menighetsbasert pastor og lederutdanning som gir en grunnleggende innføring i relevante teologiske og praktisk teologiske emner. Studiet går over tre år. Vi tilbyr også vårt grunnstudium – Grunnstudier i KRL - som en selvstendig enhet².

Modulene i Bachelorstudiet

Bachelor studiet ved HLT er delt inn 4 moduler. Dette kan illustreres på følgende vis:

Modul 1: Grunnstudium i KRL/ 60 poeng	Modul 2: Fordypning i Kristendom/ 30 poeng	Modul 3: Årsstudium/ 60 poeng
---	--	---

Modul 4: Praksis/ 30 poeng

Alternativ modul 4: Innføringsstudium/20 poeng	Praksis/10 poeng
--	------------------

Grunnstudier i KRL (” Grunnstudier i KRL, Kristendom – Religion - Livssyn”) er den grunnleggende enheten i vårt studietilbud. Emnene i denne første modulen skal gi en grundig innføring i den kristne tro, både fra en historisk og teologisk synsvinkel. Modulen skal samtidig gi en forståelse av andre religioners liv og historie, og skape grunnlag for religionsmøte. Modulen skal gjennom dette kvalifisere for undervisning innenfor KRL i skoleverket, samt for arbeid knyttet til menighetsliv.

Den andre modulen er emnegruppen ”Fordypning i Kristendom”. Emnegruppen har en tverrfaglig profil og kombinerer kunnskap fra ulike emner med sikte på å løse aktuelle problemer fra menighetsliv. Dette gjøres hovedsakelig gjennom bruk av PBL som pedagogisk verktøy og løsning av aktuelle case. Emnegruppen representerer en fordypning utover grunnstudiet fordi studenten skal anvende kunnskapen ervervet i den første modulen i aktuell problemløsning. Det forventes at studenten gjennom emnegruppen skal opparbeide seg et selvstendig forhold til så vel teologisk som praktisk teologisk refleksjon.

Studiets tredje modul er et årsstudium som innebærer en spesialisering innenfor et fagfelt. Vi opererer med tre ulike årsstudier. Relevante studier på andre høyskoler/universitet kan også godkjennes som spesialisering hos oss.

¹ HLT er navnet på høyskoletilbudet ved HLT.

² Hvis den gjøres menighetsbasert kan man ta den samt emnet ”PAL-101 PT innføring” og et valgfritt kurs på 1 ½ år.

For å få en såkalt menighetsbasert utdannelse etter den såkalte SALT-modellen, må man i tillegg ha kontinuerlig praksis i en menighet gjennom hele studiet. Dette inngår i praksismodulen av studiet vårt. Alternativt kan man bytte ut deler av denne praksisen med ex.phil/ex.fac.

Modul 1. Grunnstudier i KRL

Grunnstudiene i KRL er organisert i fire emner. Dette gjøres for å synliggjøre en firedelt målsetning ved grunnstudiet. For det første skal man gjennom grunnstudiet få en bredere og bedre forståelse av de bibelske skrifter som grunnlagsdokument for den kristne tro. For det andre skal man få kjennskap til kristendommens utvikling og liv. For det tredje skal grunnstudiet gi en introduksjon til tradisjonell teologisk refleksjon både historisk og systematisk.

Til slutt skal studenten bli i stand til å reflektere i forhold til andre religioner, samt kunne møte mennesker med andre religiøse oppfatninger med respekt. Disse fire aspektene føres sammen i grunnstudiet for å bygge opp en god undervisningskompetanse i forhold til KRL faget, og/eller danne grunnlaget for en bred lederutdannelse rettet mot arbeid i menigheter.

Modul 2. Fordypning i Kristendom

Studiet ved HLT er en treårig profesjonsutdanning. Studentene kan bli enten lærere, pastorer/menighetsledere eller arbeidere i kristne organisasjoner. Derfor er modul 2 "Fordypning i Kristendom" ikke bare knyttet opp mot grunnstudiet som en fordypning av dette, men samtidig skal modulen fungere integrerende i studieprogrammet ved å knytte sammen refleksjon basert på basiskunnskap ervervet gjennom grunnstudiet i konkret problemløsning relatert til praksis og emner behandlet i de ulike årsstudiene. Dette skjer gjennom problembaserte emnestudier og terminoppgave.

Fordypningen i Kristendom utgjør en felles enhet for alle våre studenter, og søker å binde sammen den teologisk, sosiologisk og psykologisk funderte faktakunnskapen med den konkrete menighetssituasjon særlig gjennom problembaserte emnestudier. På denne måten søker vi å skape en læringssituasjon som ligger nærmest mulig opp mot den konkrete arbeidssituasjonen for heltids arbeidere i menigheter og organisasjoner, samtidig som det skal øve studenten opp til å kunne reflektere over den kristne tradisjon i møte med dagens samfunn. Det siste er etter vår mening særlig viktig i møte med ungdom som lærer i KRL faget.

Modul 3. Årsstudier

Den tredje delen er et årsstudium som fungerer som en spesialisering i studiet. Årsstudiet griper fatt i og videreutvikler noe av det som ble generelt gjennomgått i grunnstudiet, i en mer spesifikk retning. Det legges også inn ny tematikk i forhold til grunnstudiet. Vi tilbyr tre ulike årsstudier:

- Årsstudium i "Ungdomsarbeid"
- Årsstudium i "Teologi"
- Årsstudium i "Menighetsledelse"

Årsstudiene utgjør 60 poeng. Maksimalt 20 poeng (tilsvarer 1/3) av et årsstudie kan byttes ut med kurs/emner fra andre påbygninger. Dette betyr likevel at studenten får tilgodesett en spesiell spesialisering.

Våre studenter kan også ta alternative spesialiseringer på godkjente læresteder i utlandet.

Våre studenter kan på denne måten velge alternative moduler i utlandet som kan inngå i en bachelor grad hos oss. Vi har et nært samarbeid med flere utenlandske skoler hvor en kan tilpasse studieløpet til et eller flere terminer i utlandet. Det er også et mål for oss at studenter fra utlandet kan ta deler av sin utdanning hos oss.

Modul 4. Praksis

HLT er et menighetsbasert teologisk studium. Det vil si at våre studenter vanligvis har praksis i en menighet eller annet egnet praksissted gjennom hele studiet. Dette fordeles på tre praksisemner på 10 poeng hver, til sammen 30 poeng.

Dette forutsetter at det settes hensiktsmessige kvalitets krav til lokal veiledning av student på praksisplass, samt god dokumentasjon av praksis. Hver student skal derfor ha oppnevnt en kvalifisert mentor i menigheten og en studieveileder ved skolen. Dette skal være to ulike personer.

For dem som ikke ønsker en menighetsbasert utdanning, eller som ønsker å ta spesialisering i teologi, kan 20 poeng av praksismodulen byttes ut med ex.phil./ex.fac.

Faglig profil

Skoleåret

Skoleåret er på 40 uker (10 måneder) fordelt på 2 semestre. Hvert semester er delt inn i to terminer. Hver termin er på 10 uker. 4 uker settes av til eksamensavvikling.

Faglig nivå

100-nivå og 200-nivå

100-nivå står for innførings kurs innenfor fagfeltet. 200-nivå er videregående nivå. Minst 30 poeng av Bachelorstudiet skal være på 200-nivå. Emnene på 200-nivå fordeles på følgende vis:

- Minst 30 poeng i ”Fordypning i Kristendom”
- 20 poeng i Årsenheten i Teologi.

Pensumsmengde

Pensumsmengden varierer alt etter studiets karakter og vurderingsform. Naturlig pensumsmengde vil ligge fra 750 til 900 sider pensum per 10 poeng.

Størrelse på oppgaver

Oppgavers lengde angis etter antall ord, hvor 400 ord utgjør ca 1 side. Man regner et akseptabelt avvik på 10 % opp og ned der ikke annet er angitt. Skriftlige arbeidskrav skal ikke overstige 5 000 ord pr 10 poengs emne og 10 000 ord pr 20 poengsemne. Arbeidskravet utgjør grunnlaget for evaluering i emnene. Antall ord kan kompenseres med ulike skriftlige eksamener eller annen beskrevet aktivitet Terminoppgaven tillegges flere ord enn normen fordi det ikke forventes deltakelse i undervisningsaktivitet.

Timeantall

I hvert emne er det angitt antall timer som det skal undervises i. Dette er å betrakte som et maksimum tall. Dette tilsvarer i de fleste tilfeller 24 timer per 5 studiepoeng. Skolen stiller krav om obligatorisk fremmøte regulert i fraværsreglementet. Unntaksvis kan undervisningen gis som veiledning. I slike tilfeller har studenten krav og plikt til å gjennomføre inntil 5 veiledningstimer med en veileder oppnevnt av høgskolen.

Forskjellige former for evaluering

I hvert emne skal studentenes kunnskaper og ferdigheter prøves. Dette kan skje i form av avsluttende prøve (eksamen), vurderinger underveis, eller på annen måte i henhold til studieplanen. Skolen bruker bokstavkarakterer. Evalueringen består ofte i en kombinasjon av flere evalueringsformer, gjerne gjennom en såkalt mappevurdering. Det brukes ellers:

- Klausureksamener

- Muntlig eksaminasjon
- Skriftlige oppgaver
- Gruppeoppgaver
- Terminoppgave
- Deltakelse i diskusjoner
- Praktiske oppgaver

Det kan unntaksvis fastsettes at enkeltemner ikke skal ha slik vurdering. Det skal da kreves at studenten har deltatt i undervisningen, etter nærmere bestemmelse i studieplanen. Studenten kan få bestått/ikke bestått i emnene.

Det gis bare en karakter i hvert enkelt emne. En får ikke bestått i et emne før alle kurs innen emnet er bestått. Unntaksvis kan et enkeltkurs defineres som eget valgemne. Slike valgemner er anført i emnekatalogen.

Det henvises til eget eksamensreglement.

Pedagogisk profil

Problembasert Læring (PBL)

Studiet ved HLT skal være preget av PBL som pedagogisk læringsplattform. Dette for å skape en størst mulig nærhet mellom lære- og arbeidssituasjon. Den pedagogiske filosofien kommer til uttrykk på følgende vis:

- Det er naturlig at alle innføringsemner inkorporerer elementer av PBL i undervisningen, særlig etter at en basiskunnskap er innlært. På den måten kan man foreta PBL basert oppgaveløsning på grunnlag av den innlærte kunnskapen.
- Flere av våre årsstudier ligger til rette for PBL.
- De tverrfaglige problembaserte emnestudiene (KRL-201) i ”Fordypning i Kristendom” er et tyngdepunkt og sammenbindende element i studiet. Her skal det som læres i andre emner og kurs implanteres i konkret problemløsning ved hjelp av problembasert pedagogikk. Dette kan ytterligere støttes ved å legge arbeidet nært opp til menighetspraksis.

Integrasjon av teori og praksis

HLT tilbyr en treårig profesjonsrettet Bachelor som har til hensikt å trene studenter til lederskap i menigheter (og aktiviteter knyttet til menigheter) og organisasjoner. Tradisjonelt har profesjons utdannelse i alt for høy grad vært preget av en oppdeling mellom teoretisk kunnskap og praktisk erfaring ut fra en pedagogisk modell som tenker at studenten først skal lære profesjonen i teorien for deretter å praktisere den teoretiske kunnskapen. Pedagogisk forskning viser at kunnskap lettere læres når teori og praksis integreres tett. HLT prøver å bryte med den tradisjonelle oppdelingen mellom teori og praksis og har valgt å arbeide med pedagogiske modeller som speiler en integrert forståelse mellom teori og praksis.

Menighetsbasert utdanning

Profesjonsutdannelsen har til sikte å utdanne det vi kaller en ”reflektert praktiker”. Med det mener vi en som makter å bruke sin kunnskap både kritisk og kreativt i møte med den arbeidssituasjonen vedkommende havner i. HLT mener at studenter i løpet av studietiden må trene denne evnen til å integrere kunnskap og refleksjon. Dette skjer ved at hver student under

hele studietiden normalt sett er knyttet til en lokal menighetssituasjon. Der kan han/hun høste erfaring som danner bakgrunn for refleksjon i faglig sammenheng, trene praktiske ferdigheter og kritisk vurdere menighetssammenheng og studier. Dette arbeidet struktureres på følgende måte:

- Hver student har en kvalifisert mentor som veileder på utdannelsesstedet. Mentorene får grunnleggende mentorsutdanning fra HLT.
- En lærer ved skolen har ansvar for den kontinuerlige kontakten mellom skole og utdannelses plassene / mentorene.
- Utdannelses erfaringene planlegges og dokumenteres ved hjelp av en ”mappe” som inneholder en konkret avtale for hvert halvår, kontrakt for spesielle fordypningsoppgaver i menighetsliv, halvårsevalueringer og ett endelig utdannelsesdokument som dokumenterer studentens lederutdanning.

Treningen i utdannelsesmenigheten tilsvarer 30 av utdannelsens 180 poeng (tilsvarer ca. 6-7 timers arbeid per uke over 3 år). For ytterligere presentasjon av den menighetsbaserte utdannelsen, se avsnittet ”Modul 4. praksis” under ”Modul og emneoversikt”.

Internasjonalisering - En skandinavisk utdanning

HLT er fra høsten 2003 en del av ett skandinavisk nettverk for profesjonsutdannelse for arbeid i eller i tilslutning til menigheter. Nettverket har utdannelses institusjoner i København, Malmö, Örebro, Stockholm og Oslo.

Gjennom dette nettverk forsterkes arbeidet i HLT på flere viktige områder:

- SALT-Skandinavia er et nav for felles utvikling av teologisk profesjonsutdanning når det gjelder pedagogikk og teologi. Gjennom nettverket skjer det en utveksling av informasjon, kursutvikling, felles kurs for lærere, lærerbytte og studentsamlinger på tvers av Skandinavia.
- En viktig part i nettverket er Örebro Teologiska Högskola som har lærere på doktornivå på teologiens ulike disipliner. Dette gjør det mulig å utvikle kurs i relasjon til personer som har god forankring i den teologiske forskning i Skandinavia.
- Örebro Teologiska Högskola gir den svenske Teol.Kand. eksamen. Dette garanterer SALT nettverket disputerte emnesansvarlige innenfor alle teologiske emnegrupper.
- Gjennom lærer- og studentutveksling gis større muligheter til profilering og fordypning i studiet.
- Gjennom SALT nettverket finnes det flere muligheter til å fortsette den teologiske utdannelsen på Master-nivå i Skandinavia og/eller ute i Europa og globalt.

Emnekatalog

Emnekoder

Bokstavkoden i begynnelsen av emnekoden angir hvilken modul emnet hører til:

INF	=	Innføringsemner
KRL	=	Grunnstudiet, samt fordypning i Kristendom – Religion - Livssyn
PAL	=	Menighets ledelse
PRA	=	Praksis
TEOL	=	Teologi
UNG	=	Ungdomsarbeid

Tallkoden viser til følgende system:

Det første siffer, som er enten 1 eller 2, viser om faget er på 100 eller 200 nivå.

Det andre og tredje siffer nummerer emnet innenfor emneområdet.

Modul 1. Grunnstudier i KRL

KRL-101	Bibel og fortolkning I	100-nivå, 10 poeng
KRL-102	Bibel og fortolkning II	100-nivå, 10 poeng
KRL-103	Kristendomshistorie og konfesjonskunnskap	100-nivå, 10 poeng
KRL-104	Troslære og etikk	100-nivå, 10 poeng
KRL-105	Religionskunnskap	100-nivå, 10 poeng
KRL-106	Religion, samfunn og skole	100-nivå, 10 poeng

Modul 2. Fordypning i Kristendom

KRL-201	Tverrfaglige problembaserte emner I	200-nivå, 10 poeng
KRL-202	Tverrfaglige problembaserte emner II	200-nivå, 10 poeng
KRL-203	Terminoppgave	200-nivå, 10 poeng

Modul 3. Årsstudier

Årsstudium i Ungdomsarbeid (Youthministry) (60 stp)

PAL-101	Praktisk teologisk innføring	100-nivå, 10 poeng
UNG-101	Ungdomsarbeidets teologiske fundament	100-nivå, 10 poeng
UNG-102	Fra posisjon til funksjon – om ledelse i ungdomsarbeidet	100-nivå, 10 poeng
UNG-103	Ungdomsarbeid med diakoni og misjon i fokus.	100-nivå, 10 poeng
UNG-104	”Noen ganger tror jeg på Gud, men..” – om unge, tro og etterfølgelse	100-nivå, 10 poeng
UNG-105	Etablering og utvikling av ungdomsarbeid i en postmoderne kontekst	100-nivå, 10 poeng

Årsstudium i Teologi (60 stp)

PAL-101	Praktisk teologisk innføring	100-nivå, 10 poeng
TEOL-101	Nytestamentlig gresk I	100-nivå, 10 poeng
TEOL-102	Nytestamentlig gresk II	100-nivå, 10 poeng
TEOL-201	Bibel og fortolkning III	200-nivå, 10 poeng
TEOL-202	Bibel og fortolkning IV	200-nivå, 10 poeng
TEOL-103	Systematisk teologi og missiologi	100-nivå, 10 poeng

I tilknytning til spesialiseringen i teologi kreves det at studenten har tatt Ex.phil/Ex.fac. Emnet tas som alternativ til 20 poeng praksis og anføres som følgende:

INF-101	Ex.phil**.	100-nivå, 10 poeng
INF-102	Ex.fac***.	100-nivå, 10 poeng

I tillegg tas PRA-101 Praksis I.

Årsstudium i Menighetsledelse (60 stp)

PAL-101	Praktisk teologisk innføring	100-nivå, 10 poeng
PAL-102	Kommunikasjon og prekenlære	100-nivå, 10 poeng
PAL-103	Konflikthåndtering	100-nivå, 10 poeng
PAL-104	Frivillig ledelse og menighetsadministrasjon I	100-nivå, 10 poeng
PAL-105	Frivillig ledelse og menighetsadministrasjon II	100-nivå, 10 poeng
PAL-106	Kultur og endring	100-nivå, 10 poeng

Modul 4. Praksis

PRA-101	Praksis I	100-nivå, 10 poeng
PRA-102	Praksis II	100-nivå, 10 poeng
PRA-102	Praksis III	100-nivå, 10 poeng

Kurs

Noen av emnene er igjen delt inn i kurs. Disse kan tas selvstendig som valgfag og angis da direkte med egen kurskode. Kurskode, med kursnavn angis med kursiv for de emner som er inndelt i ulike kurs:

KRL-101	Bibel og fortolkning I	100-nivå, 10 poeng
	<i>KRL-101-01</i>	<i>GT innledning og fortolkning</i>
	<i>KRL-101-02</i>	<i>Metodeseminar</i>
	<i>KRL-101-03</i>	<i>NT teologi</i>
KRL-104	Troslære og etikk	100-nivå, 10 poeng
	<i>KRL-104-01</i>	<i>Troslære</i>
	<i>KRL-104-02</i>	<i>Etikk</i>

** Dette emnet må taes et annet sted enn ved HLT

*** Dette emnet må taes et annet sted enn ved HLT

KRL-106	Religion, samfunn og skole	100-nivå, 10 poeng
	<i>KRL-106-01 Religions sosiologi</i>	<i>5 poeng</i>
	<i>KRL-106-02 Religionspedagogikk</i>	<i>5 poeng</i>
TEOL-202	Bibel og fortolkning IV	200-nivå, 10 poeng
	<i>TEOL-202-01 Det nye testamente, teologi</i>	<i>2,5 poeng</i>
	<i>TEOL-202-02 Det gamle testamente, eksilteologi</i>	<i>5 poeng</i>
	<i>TEOL-202-03 Formidling</i>	<i>2,5 poeng</i>
TEOL-103	Systematisk teologi og missiologi	100-nivå, 10 poeng
	<i>TEOL-103-01 Seminar i dogmatikk</i>	<i>5 poeng</i>
	<i>TEOL-103-02 Missiologi</i>	<i>5 poeng</i>
PAL-101	Praktisk teologisk innføring	100-nivå, 10 poeng
	<i>PAL-101-01 Sjelesorg</i>	<i>5 poeng</i>
	<i>PAL-101-02 Lederrollen</i>	<i>5 poeng</i>
PAL-104	Frivillig ledelse og menighetsadministrasjon I	100-nivå, 10 poeng
	<i>PAL-104-01 Frivillig ledelse som menighetsledelse?</i>	<i>5 poeng</i>
	<i>PAL-104-02 Missiologi</i>	<i>5 poeng</i>
PAL-105	Frivillig ledelse og menighetsadministrasjon II	100-nivå, 10 poeng
	<i>PAL-105-01 Menighetsadministrasjon</i>	<i>2,5 poeng</i>
	<i>PAL-105-02 Ritual og liturgi</i>	<i>2,5 poeng</i>
	<i>PAL-105-03 Veiledning</i>	<i>5 poeng</i>
PAL-106	Kultur og endring	100-nivå, 10 poeng
	<i>PAL-106-01 Kulturbevissthet og endringsprosesser</i>	<i>5 poeng</i>
	<i>PAL-106-02 Prosjekt ledelse og visjon</i>	<i>5 poeng</i>

Studieplaner

Følgende studieprogram kan derved skisseres:

Studieprogram for Bachelorstudiet ved SALT - Oslo

Modul 1: Grunnstudier i KRL (60 p)			Modul 3: Alternative årsheter som spesialisering (60 p)			Modul 4: Praksis (30 p)			
KRL	KRL-101 Bibel og fortolkning I	10	"Ungdoms- arbeid"	PAL-101 Praktisk teologisk innføring	10	Praksis	PRA-101 Praksis I	10	
	KRL-102 Bibel og fortolkning II	10		UNG-101 Ungdomsarbeidets teologiske fundament	10			PRA-102 Praksis II	10
	KRL-103 Kristendomshistorie og konfesjonskunnskap	10		UNG-102 Fra posisjon til funksjon – om ledelse i ungdomsarbeidet	10			PRA-103 Praksis III	10
	KRL-104 Troslære og etikk	10		UNG-103 Ungdomsarbeid med diakoni og misjon i fokus	10	Alternativi til modul 4: Kombinasjon av innføringsstudium og praksis (30 p)			
	KRL-105 Religionskunnskap	10		UNG-104 "Noen ganger tror jeg på Gud, men.." – om unge, tro og etterfølgelse	10	Innførings- studium	INF-101 Ex. phil.	10	
	KRL-106 Religion, samfunn og skole	10	UNG-105 Etablering og utvikling av ungdomsarbeid i en postmoderne kontekst	10			INF-102 Ex. fac	10	
Modul 2: Fordypning i Kristendom (30 p)			"Teologi"	PAL-101 Praktisk teologisk innføring	10	Praksis	PRA-101 Praksis I	10	
Fordypning	KRL-201 Tverrfaglige problembaserte emner I	10		TEOL-101 Nytestamentlig gresk I	10		Alternativi til modul 4: Kombinasjon av innføringsstudium og praksis (30 p)		
	KRL-202 Tverrfaglige problembaserte emner II	10		TEOL-102 Nytestamentlig gresk II	10	Innførings- studium	INF-101 Ex. phil.	10	
	KRL-203 Terminoppgave	10		TEOL-201 Bibel og fortolkning III	10			INF-102 Ex. fac	10
				TEOL-202 Bibel og fortolkning IV	10		Praksis		
				TEOL-103 Systematisk teologi og missiologi	10			PRA-101 Praksis I	10
			"Menighets- ledelse"	PAL-101 Praktisk teologisk innføring	10	Sum totalt modul 4			
Sum totalt modul 1 og 2				90	PAL-102 Kommunikasjon og prekenlære	10	30		
Sum totalt modul 3				60	PAL-103 Konflikthåndtering	10			
					PAL-104 Frivillig ledelse og menighetsadministrasjon I	10			
					PAL-105 Frivillig ledelse og menighetsadministrasjon II	10			
					PAL-106 Kultur og endring	10			
Sum totalt modul 4			30						

Studieprogrammet for Bachelor i Kristendom nedfelles i tre ulike studieplaner (hver rute utgjør 10 poeng):

Studieplan med årsenhet i ”Ungdomsarbeid”:

3. år	KRL-203	KRL-106	KRL-202 (valgemne)	PRA-103
	UNG-105	KRL-105		
2. år	UNG-104	KRL-104	KRL-201	PRA-102
	UNG-103	KRL-103		
1. år	UNG-102	KRL-102	PAL-101	PRA-101
	UNG-101	KRL-101		

Studieplan med årsenhet i ”Teologi”:

3. år	TEOL-103	TEOL-202	KRL-202 (valgemne)	PRA-101
	TEOL-102	TEOL-201		
2. år	TEOL-101	KRL-203	KRL-201	INF-102
	KRL-103	KRL-106		
1. år	KRL-102	KRL-105	PAL-101	INF-101
	KRL-101	KRL-104		

Studieplan med årsenhet i ”Menighetsledelse”:

3. år	PAL-105	PAL-106	KRL-202 (valgemne)	PRA-103
	PAL-104	KRL-203		
2. år	PAL-102	PAL-103	KRL-201	PRA-102
	KRL-103	KRL-106		
1. år	KRL-102	KRL-105	PAL-101	PRA-101
	KRL-101	KRL-104		

I tillegg finnes det egen studieplan for Grunnstudiet i KRL.

Grunnstudiet i KRL rullerer hvert år slik at studenten kan gjennomføre modulen som en selvstendig årsenhet etter følgende studieplan:

Årsenhet i KRL:

1. år	KRL-102	KRL-104	KRL-106
	KRL-101	KRL-103	KRL-105

Grunnstudiet i KRL kan også tas på deltid over to år. Denne modellen går under navnet RamSALT. Denne modellen innebærer mindre forelesningstimer pr emne. Dette kompenseres med andre evalueringsformer som er anført i en egen studieplan.

Modul og emneoversikt

Modul 1: Grunnstudiet i KRL (60 stp/ECTS)

Grunnstudiet i KRL			
KRL-101	Bibel og fortolkning I	100-nivå	10 poeng
KRL-102	Bibel og fortolkning II	100-nivå	10 poeng
KRL-103	Kristendomshistorie og konfesjonskunnskap	100-nivå	10 poeng
KRL-104	Systematisk teologi	100-nivå	10 poeng
KRL-105	Religionskunnskap	100-nivå	10 poeng
KRL-106	Religion, samfunn og skole	100-nivå	10 poeng
Sum totalt			60 poeng

KRL-101 Bibel og fortolkning I (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> • Årsstudium i Kristendoms kunnskap med religions- og livssynskunnskap (60 stp) • Bachelor i Kristendom (180 stp)
Emne	Bibel og fortolkning I (10 stp/ECTS)
Kurs	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Metodeseminar (2,5 stp)</i> • <i>GT Innledning og fortolkning (5 stp)</i> • <i>NT Teologi (2,5 stp)</i>
Evalueringsform	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none"> - skrive to oppgaver som hver er på 1100 ord fra kurset <i>Metodeseminar</i>. Alternativt kan det skrives en oppgave på 2200 ord. Oppgavene vurderes til bestått/ikke bestått. - skrive tre fortolkingsoppgaver hver på 500 ord fra kurset <i>GT Innledning og fortolkning</i> som karakterfastsettes - skrive en oppgave på 1200 ord over oppgitt tema fra kurset <i>NT Teologi</i>
Omfang	48 undervisningstimer

Målsetting

Målsettingen med emnet er at studenten får god innsikt i Bibelens tilblivelse og innhold. Studenten skal opparbeide seg et selvstendig forhold til de bibelske tekster og kunne benytte seg av ulike metoder i sin lesning av teksten. Studenten skal videre oppøve en bevissthet i forhold til hvordan ulike tekster kan formidles.

Emnebeskrivelse

Emnet Bibel og fortolkning I skal gi en innføring i de bibelske skrifter, og sette studenten i stand til å fortolke bibelske tekster på egen hånd. Det gis også en kort introduksjon til nytestamentlig teologi.

Undervisningen i emnet fordeles på kursene *GT innledning og fortolkning (5 stp)*, *Metodeseminar (2,5 stp)* og *NT Teologi (2,5 stp)*. Emnet danner grunnlag for emnene TEOL-201 Bibel og fortolkning III og TEOL-202 Bibel og fortolkning IV i tilknytning til årsstudium i teologi, men er ellers et generelt redskaps fag som blir viktig både under fordypningen i kristendom, men også som en del av en generell bibelteologisk bevissthet i tilknytning til de ulike emner på de ulike spesialiseringer. Nedenfor er det angitt spesifiserte emnebeskrivelser for hvert enkelt kurs.

Metodeseminar (2,5 stp)

De bibelske tekster har blitt til over et lengre tidsrom. Samtidig er Bibelens tekster uttrykk for ulike former for litteratur som brev, historiske fortellinger, sanger og ordtak. På denne måten befinner Bibelens tekster seg i skjæringspunktet mellom tekster i en historisk prosess og tekster som litteratur. Dette har betydning for vår forståelse av tekstene, og bør derfor reflekteres i våre metoder for fortolkning.

Under metodeseminaret skal studenten få en introduksjon til aktuelle metoder brukt i eksegesi av Det gamle og Det nye testamentet. Studenten skal videre reflektere over hvordan metodiske grep forandrer lesningen av teksten. Dreiningen som har skjedd fra en mer historisk forankret eksegesi, til et sterkere fokus på de bibelske tekster som litteratur tematiseres.

Konkrete eksempler på bruk av metodene trekkes fram fra det bibelske materialet og gjennomgås.

Seminaret skal således en innføring i ulike historiske og litterære metoder med sikte på å gi studenten et variert spekter av redskaper i fortolkningen av bibelske tekster. Videre er det en målsetning med faget å gi et innblikk i de bibelske teksters egenart, samt å vise hvordan de metodene vi anvender i fortolkning av teksten har betydning for vår lesning og forståelse

GT Innledning og fortolkning (5 stp)

Kurset sikter på å gi øvelse i fortolkning av gammeltestamentlige tekster. Studenten skal få et innblikk i et variert sett av både historiske og litterære metoder, samt kunne bruke dem på en sensitiv måte i fortolkningen av gammeltestamentlige tekster på bakgrunn av en vurdering av tekstenes egenart.

Kurset gir en introduksjon til Det Gamle Testamentets bøker, både når det gjelder bøkens tilblivelse og deres egenart. Det fokuseres først og fremst på litterære metoder i fortolkningen av teksten, men tekstenes historiske ramme anskueliggjøres gjennom historisk-kritiske vurderinger. De tematiske hovedlinjer i Det Gamle Testamente som skapelse, exodus, lov og Davids ideologi trekkes fram. Fenomener som profetisme belyses. Det legges særlig vekt på hvordan Det gamle testamentets tematikk kan stå i en dialog med både Det nye testamente og kirkens teologi.

Det legges særlig vekt på eksiltiden og den nærmeste histories rolle i nedskrivningen av en stor del av Bibelens bøker.

NT Teologi (2,5 stp)

Jesu lignelser har hatt en enorm påvirkningskraft og har blitt stående ikke bare som sentrale uttrykk for det kristne evangelium, men som bærere av grunnleggende humanistiske verdier langt ut over kirkelige kretser. Allikevel har tolkingen av dem vært til dels svært omdiskutert.

Kurset starter derfor med en oversikt over nyere tids tolkningshistorie og de hermeneutiske og språklige utfordringene som er knyttet til en særegen formidlingsform av religiøs innsikt.

Etter at studenten har hatt innføring i tolkingen av enkelttekster, er målsettingen her å ta for seg et større enkelttema og de teologiske problemstillingene som er knyttet til dette.

Kurset vil gi studenten en innføring i et sentralt område av Jesu forkynnelse og gi dypere innsikt i hvordan en egenartet formidlingsform tjener hans budskap og hvordan den enkelte synoptiske evangelieforfatter tenker teologisk omkring lignelsene ved å knytte dem opp mot/integrere dem i sin egen evangelieprofil. Studenten skal bli i stand til på en god måte å formidle Jesu lignelser som genuine uttrykk for evangeliet i skole og menighet.

Dernest går man gjennom sentrale narrative lignelser i hvert av de synoptiske evangelier for å fange opp både hver lignelses særpreg så vel som den større evangelietekst som de er plassert inn i og satt til å tjene.

Undervisningsform

Undervisningen vil vekse mellom ordinære forelesninger og seminarer. I seminarer arbeider studentene sammen i grupper eller legger frem muntlige presentasjoner for gruppen. Undervisningen i kursene *Metodeseminar* og *NT Teologi* består av til sammen 12 timer hver, mens kurset *GT Innledning og fortolkning* består av til sammen 24 undervisningstimer.

Bibeltekster og pensumlitteratur

Pensumlitteratur til Metodeseminar

Weren, Wim. Windows on Jesus. Methods in Gospel Exegesis. SCM Press. London 1999. ss. 23-137, 195-252

Weyde, Karl William og Karl Olav Sandnes. "Forstår du det du leser?" En innføring i bibelfaglig metode. Det Teologiske Menighetsfakultetet 2003. (50 sider)

Alternativ litteratur:

Barton, John: Reading the Old Testament. Method in Biblical Study. Darton, Longman and Todd Ltd, London 1994. 211 sider

Culler, Jonathan: Literary Theory. A Very Short Introduction. Oxford University Press, Oxford 2000. 132 sider

Fee, Gordon D.: New Testament Exegesis. London 2002. 194 sider

Grenholm, Carl-Henric red.: Att tolka Bibeltexter. I Metoder för teologer. Studentlitteratur, Lund 1981. ss 85-94.

Hayes, John H. og Holladay, Carl R.: Biblical Exegesis. A Beginner's Handbook. SCM Press, London 1982. Second edition 1993. 159 sider

Bibeltekster og pensumlitteratur til GT Innledning og fortolkning

Et grundigere studium av følgende utvalgte tekster på grunnlag av norsk oversettelse:

Genesis 1-3; 12,1-9 & 22,1-19. Exodus 3 & 20,1-17. Jesaja 6; 7,1-17; 9,1-7 & 52,13-53,12 og Salmene 2; 8 & 23.

Et generelt kjennskap til fortellingsinnholdet i følgende større tekstutvalg på grunnlag av norsk oversettelse:

Genesis (hele). Exodus 1-15; 19-24 & 32-34. Leviticus 16. Deuteromium 1,1-18; 26,1-28,14 & 34. Josva 24. Dommerne 1,1-3,6. 1 Samuelsboks 8-10 & 15-18. 2 Samuelsbok 2,1-3,1 & 5-7. 1 Kongebok 1,1-2,12; 6; 8-12 & 18. 2 Kongebok 5 & 17-25. Esra 1 & 5-9. Nehemja 8-9.

Ordspråkene 1 & 8. Jesaja 1-2; 5; 12; 40-41 & 44-45. Jeremia 1 & 27-29. Esekiel 37. Daniel 1-2; 7 & 12. Hosea (hele) og Amos (hele).

Hvalvik, Reidar og Stordalen, Terje: Den store fortellingen. Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning. Det Norske Bibelselskap, Oslo 1999. ss. 67-175, 385-423 og 459-480. (228 sider)

Kartveit, Magnar (red.): Det Gamle Testamente. Analyse av tekstar i utval. Oslo 1997. 366 sider

Pensumlitteratur til NT Teologi

Donahue, John R., The Gospel in Parable, Fortress Press, Philadelphia 1990, ss1-216. (215 sider)

Evalueringsform

Studiekrav

Studenten skal:

- ha gjennomført den obligatoriske undervisningen
- skrive to oppgaver som hver er på 1100 ord fra kurset *Metodeseminar*. Bibeltekstene skal fortolkes ved bruk av to ulike metodiske tilnærminger. Alternativt kan det skrives en oppgave på 2200 ord. Oppgavene vurderes til bestått/ikke bestått.
- skrive tre fortolkingsoppgaver hver på 500 ord fra kurset *GT Innledning og fortolkning* som karakterfastsettes
- skrive en oppgave på 1200 ord over oppgitt tema fra kurset *NT Teologi*
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering

For å bestå emnet må studenten ha fullført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av de skriftlige oppgavene og skoleeksamenen. Kursene *Metodeseminar (2,5 stp)* og *NT Teologi (2,5 stp)* vektet hver 25 %, mens kurset *GT Innledning og fortolkning (5 stp)* vektet 50% ved utrekningen av hovedkarakter for emnet.

KRL-102 Bibel og fortolkning II (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> • Årsstudium i Kristendomskunnskap med religions- og livssynskunnskap (60 stp) • Bachelor i Kristendom (180 stp)
Emne	Bibel og fortolkning II (10 stp/ECTS)
Evalueringsform	<p>Studenten skal:</p> <ul style="list-style-type: none"> - gjennomføre en firetimers skoleeksamen hvor samtidshistorien og innledningsstoffet prøves. Skoleeksamenen karakterfastsettes og vektet med 60% ved utregningen av karakteren for emnet. - skrive en oppgave på 2500 ord der studenten fortolker en oppgitt tekst fra enten evangeliene eller brevlitteraturen. Oppgaven karakterfastsettes, og vektet 40% ved utregningen av karakteren.
Omfang	48 undervisningstimer

Målsetting

Målsettingen med emnet er at studenten får god innsikt i Det nye testamentets tilblivelse og innhold. Studenten skal opparbeide seg et selvstendig forhold til de bibelske tekster og kunne benytte seg av ulike metoder i sin lesning av teksten. Studenten skal videre oppøve en bevissthet i forhold til hvordan ulike tekster kan formidles.

Emnebeskrivelse

Emnet Bibel og fortolkning II skal gi en innføring i de nytestamentlige bibelske skrifter, og sette studenten i stand til å fortolke bibelske tekster på egen hånd.

Studenten skal settes i stand til å lese og forstå og selv tolke sentrale tekster i Det Nye Testamente. Kjennskap til de forskjellige metoder skal gi studenten veiledning til å lese tekstene i sin litterære og tidshistoriske kontekst og sette tekstens budskap inn i vår kontekstuelle situasjon.

Kurset gir en kort innføring i Det nye testamentes samtidshistorie, åndsstrømninger, samfunnsliv og religion på Jesu tid i de områder som omfattes av NT. Videre vil kurset belyse menighetens situasjon og utbredelse i nytestamentlig tid. Kurset vil også gi oversikt over isagogikken (innledningsstoffet) til bøkene i NT, som omfatter de enkelte skrifers struktur, forfatterskap og teologi. Kanonhistorien til de bibelske skrifter berøres også.

Til sist skal studiet gi grundig kjennskap til utvalgte tekster fra Matteusevangeliet, Johannesevangeliet og Galaterbrevet.

Emnet danner grunnlag for emnene TEOL-201 Bibel og fortolkning III og TEOL-202 Bibel og fortolkning IV i tilknytning til årsstudium i teologi, men er ellers et generelt redskaps fag som blir viktig både under fordypningen i kristendom, men også som en del av en generell bibelteologisk bevissthet i tilknytning til de ulike emner i de ulike årsstudier.

Undervisningsform

Undervisningen vil vekse mellom ordinære forelesninger og mer gruppebasert undervisning. Emnet består av til sammen 48 undervisningstimer.

Bibeltekster og pensumslitteratur

Bibeltekster skal eksegerees på grunnlag av norsk oversettelse:

Matteusevangeliet 3,13-4,11; 5,1-6,18; kap 8 og 18,1-19,15. Johannesevangeliet, kapitlene 1-3 og Galaterbrevet.

Hvalvik, Reidar og Stordalen, Terje: Den store fortellingen. Om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning. Det Norske Bibelselskap, Oslo 1999. ss 32-50, 176-382 (226 sider).

Hjort, Birgitte Graakjær: Det Nye Testamentes Omverden. Aarhus Universitetsforlag, Århus 2003, (301 sider).

I tillegg legges det opp utvalgte avsnitt fra kommentarer i forhold til fortolkning. Vi bruker avsnitt som behandler angitt tekstomfang i følgende kommentarer i den svenske serien Kommentar til Nya Testamentet utgitt i Stockholm/Uppsala av EFS-förlaget:

Fornberg, Tord: Matteusevangeliet 1:1-13:52/Matteusevangeliet 13:53-28:20. EFS förlaget. Uppsala 1999 (KNT 1A/B). (94 sider)

Alternativ for Matteusevangeliet: Kvalbein, Hans: Matteusevangeliet I/II. Luther Forlag, Oslo 1998. (128 sider)

Kieffer, René: Johannesevangeliet 1-10. EFS förlaget, Uppsala 1988 (KNT 4A). (87 sider)

Gärtner, Bertil: Galaterbrevet. EFS förlaget, Uppsala 1998 (KNT 9). (217 sider)

NT tekst:

Johnstad, Gunnar: Evangelie-synopse. Etter teksten i Det norske bibelselskaps oversettelse av 1978/85 med viktige utenombibelske paralleller. Det norske bibelselskap, Oslo 1993.

Evalueringsform

Studiekrav

Studenten skal:

- ha gjennomført den obligatoriske undervisningen
- gjennomføre en firetimers skoleeksamen hvor samtidshistorien og innledningsstoffet prøves. Skoleeksamenen karakterfastsettes og vektet med 60% ved utregningen av karakteren for emnet.
- skrive en oppgave på 2500 ord der studenten fortolker en oppgitt tekst fra enten evangeliene eller brevlitteraturen. Oppgaven karakterfastsettes, og vektet 40% ved utregningen av karakteren.
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering

For å bestå emnet må studenten har fullført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige oppgaven (teller 40%) og skoleeksamenen (teller 60%).

KRL-103 Kristendomshistorie med konfesjonskunnskap (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> • Kristendoms kunnskap med religions- og livssynskunnskap (60 stp) • Bachelor i Kristendom (180 stp)
Emne	KRL-104 Kristendomshistorie med konfesjonskunnskap (10 stp/ECTS)
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none"> • En sekstimers (6) skoleeksamen
Omfang	48 undervisningstimer

Målsetting

Emnet skal på den ene siden gi studenten innføring i, kunnskap om og forståelse for kirkens historie, og på den andre side innsikt i og respekt for de ulike kirkesamfunns konfesjonelle egenart. Studenten tilegner seg først og fremst kunnskap gjennom sekundærlitteratur, men enkelte kildetekster inngår også som pensum.

Emnebeskrivelse

Emnet sikter å gi en oversikt over den historiske utviklingen i kirken fra den første tid og til i dag. Vi følger den kristne kirkes historiske opprinnelse, utvikling og utbredelse, i Europa, verden for øvrig og i Norge. I den allmenne kirkehistorien vil hovedvekten ligge på oldtiden, reformasjonstiden på 1500- og 1600-tallet, og nyere tid. I norsk kirkehistorie vil hovedvekten ligge på reformasjonstiden og særlig tiden etter Hans Nielsen Hauge. Siden HLT sikter på å utdanne pastorer til frikirkelig tjeneste vil dette vektlegges spesielt. Konfesjonskunnskapen skal søke å gi en mest mulig balansert innføring i ulike kirkesamfunns historie, teologi og karakteristika.

Undervisningsform

Emnet består av 48 undervisningstimer, og består hovedsakelig av forelesninger.

Pensumlitteratur**a) Allmenn kirke- og misjonshistorie med frikirkehistorie:**

Meistad, Tore: Kristendommens historie. En innføring. Kristiansand: Høyskoleforlaget 2000. ss. 13-272

Breistein, Ingunn Folkestad og Eskilt, Ingrid: Frikirke- og vekkelsesbevegelser – en historisk oversikt. Kristiansand 1997. ss. 7-60

Kildetekster som finnes i kompendium:

”Til Diognet” i: Baasland, Ernst og Hvalvik, Reidar (red): De apostoliske fedre i norsk oversettelse med innledninger og noter. Oslo 1984 Luther forlag ss. 244-259.

”Confessio Augustana” (1530) (6 sider)

”The Schleithem Confession” (1527) i: Lumpkin, William L: Baptist Confessions of Faith. Valley Forge 1969. Judson Press ss. 22-31

”Dekretet om rettferdiggjørelsen.” i: Tidsskrift for Teologi og Kirke Oslo 1965. Universitetsforlaget, ss. 91-104

b) Norsk kirkehistorie:

Oftestad, Bernt T., Rasmussen, Tarald og Schumacher, Jan: Norsk kirkehistorie. Oslo: Universitetsforlaget, 2005 3. utg. ss. 13-312

Kildetekster som finnes i kompendium:

Kildetekstene er hentet fra boken: Gjør døren høy. Kirken i Norge i 1000 år. Oslo: Aschehoug 1995:

”Gammelnorsk homiliebok. Preken til Kristi Åpenbaringsdag.” ss. 169-173

”Fra Kongespeilet. Om å tolke bibeltekster.” ss. 174-176

”Hans Nielsen Hauges testamente til sine venner.” ss. 319-322

”Biskopenes Promemoria av 29.januar 1940.” ss. 490-492

c) Konfesjonskunnskap:

Sødal, Helje Kringlebotn (red): Det kristne Norge. Innføring i konfesjonskunnskap. Kristiansand: Høyskoleforlaget 2002, kapitlene 1-4, 6-8, 10-12, 15-17.

Evalueringsform***Studiekrav***

Studenten skal:

- ha gjennomført den obligatoriske undervisningen
- gjennomføre en sekstimers skoleeksamen som karakterfastsettes
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering

For å bestå emnet må studenten ha fullført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige skoleeksamenen.

KRL-104 Troselære og etikk (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> • Kristendoms-kunnskap med religions- og livssynskunnskap (60 stp) • Bachelor i Kristendom (180 stp)
Emne	KRL-104 Systematisk teologi (10 STP/ects)
Kurs	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Troselære (5 stp)</i> • <i>Etikk (5 stp)</i>
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none"> • Muntlig eksamen i kurset <i>Troselære</i> • En firedagers hjemmeeksamen på 2500 ord i kurset <i>Etikk</i>
Omfang	48 undervisningstimer

Målsetting

Kursene troselære og etikk utgjør emnet systematisk teologi. Studiet ønsker å formidle en helhetlig forståelse av kristen troselære og etikk/morallære i møte med utfordringene fra dagens samfunn. Studenten skal kunne tilegne seg en grunnleggende kjennskap til troselære og derved finne redskaper til å utvikle en helhetsoppfatning av dette teologiområdet. Videre at studenten skal kunne evne både å reflektere over og å vurdere vesentlige aspekter av sin egen og av kirkens tro samt å kunne formidle dette på en meningsfylt måte.

Videre skal studenten skal tilegne seg en grunnleggende kjennskap til etikk som fagdisiplin, og kjennskap til kristen etikk spesifikt. Faget skal gi studenten innblikk i etisk refleksjon knyttet til tre utvalgte saksområder. Studenten skal også ha kjennskap til ulike etiske modeller, og ha evne til å drøfte hvordan Bibelen kan brukes på et ansvarlig grunnlag for etiske avgjørelser.

Emnebeskrivelse

Emnet KRL-104 Systematisk teologi består av kursene *Troselære (5 stp)* og *Etikk (5 stp)*. Nedenfor er det angitt en emnebeskrivelse for kursene.

Troselære (5 stp)

Undervisningen i troselære er mest deskriptiv i forhold til de ulike retninger innen kirken. Det legges vekt på den allmenne troselære. Spesiell fokus rettes mot en frikirkelig kristendomsforståelse, der ekklesiologien tar utgangspunkt i teologien om den troende menighet.

Etikk (5 stp)

Etikkkurset sikter på å gi en første innføring i kristen etikk, og omfatter først og fremst en drøftelse av prinsippspørsmålene innen kristen etikk. Emnet søker av avklare normgrunnlaget for den kristne etikken, og hvordan kristen etikk kan begrunnes innenfor en kontekst med etisk pluralisme. Faget skal gi kunnskap om ulike tilnæringsmåter til forståelsen av forholdet mellom kristen etikk og annen etikk. Faget vil også drøfte om hvorvidt det finnes et etisk verdigrunnlag på tvers av de mange religioner.

Undervisningsform

Undervisningen vil veksele mellom forelesninger og seminar. I seminarene skal studentene delta aktivt i gruppesamtaler og diskusjoner, og kan bli bedt om å presentere utvalgt pensummateriale for klassen. Undervisningen i kursene ”Troslære” og ”Etikk” har hver et omfang på 24 undervisningstimer.

Pensumlitteratur

Troslære

Henriksen, Jan-Olav: Guds virkelighet. Hovedtrekk i kristen dogmatikk. Luther forlag, Oslo 1994. (280 sider)

Norges Kristne Råd, utg.: Trosbekjennelsen i vår tid. En økumenisk kommentar til Den nikenske trosbekjennelse. Oslo: Norges Kristne Råds skriftserie nr. 4. (39 sider)

Grenz, Stanley: Theology for the Community of God. Eerdmans, Grand Rapids 2000. Kapitlene ”The Dynamic of Conversion” og ”Individual Salvation”, side 405-460 (55 sider).

Etikk

Christoffersen, Svein Aage: Handling og dømmekraft. Etikk i lys av kristen kulturarv. Universitetsforlaget, Oslo 1994, ss. 44-64

Henriksen, Jan Olav og Heiene, Gunnar: Moral og menneskeliv – et kristent perspektiv. Høyskoleforlaget AS, Kristiansand 1998, ss. 55-112

Heiene, Gunnar og Thorbjørnsen: Felleskap og ansvar. Innføring i kristen etikk. Universitetsforlaget, Oslo 2001, ss. 19-165 og 233-267.

Østnor, Lars (red): Mange religioner – en etikk? Universitetsforlaget, Oslo 1995, ss. 11-77; 99-115; 215-248.

Østnor, Lars: ”Kan vi argumentere med Skriften i et pluralistisk samfunn” I: *Teologi for kirken. Festskrift til Torleiv Austad*.” Verbum forlag, Oslo, ss. 239-254.

Evalueringsform

Studiekrav

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- avlegge en muntlig eksamen i kurset *Troslære* som karakterfastsettes
- avlegge en firedagers hjemmeeksamen på 2500 ord fra kurset *Etikk* som karakterfastsettes
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering

For å bestå emnet må studenten ha gjennomført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den muntlige prøven og hjemmeeksamenen. Karakteren på den muntlige prøven og hjemmeeksamenen vektet 50% hver ved karakterfastsettelsen.

KRL-105 Religionskunnskap (10 stp/ECTS)
--

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> • Kristendomskunnskap med religions- og livssynskunnskap (60 stp) • Bachelor i Kristendom (180 stp)
Emne	KRL-105 Religionskunnskap (10 stp/ECTS)
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none"> • En sekstimers skriftlig skoleeksamen i kurset <i>Religionskunnskap</i>
Omfang	48 undervisningstimer

Målsetting

Emnet skal gi studenten kunnskap om verdens store religioner og aktuelle livssyn i vår kultur. Til sammen vil dette emnet sammen med KRL-106 Religion, samfunn og skole gi kompetanse til å undervise i KRL-faget i religion og livssyn.

Emnebeskrivelse

Emnet KRL-105 Religionskunnskap skal gi kompetanse til å undervise i KRL-faget i religion og livssyn.

Kurset skal gi kjennskap til verdens største religioner og de humanistiske livssyn for at studenten skal få en bedre forståelse av vårt pluralistiske samfunn. Kurset skal trekke noen forbindelseslinjer fra disse religionene til den voksende nyreligiøsiteten i dagens samfunn. Studenten skal kunne reflektere over forskjellene i praksis og teori i de forskjellige religioner, og kunne begrunne ulike religioners etikk. Studenten skal kunne kjenne til religionsdialogen som pågår og kunne identifisere de ulike religioners ståsted. Emnet skal gi kompetanse til å undervise innefor KRL i en flerkulturell og flerreligiøs skolesammenheng ved å framheve en likeverdig dialog, samt å øke kjennskapen til andres religiøse standpunkt.

Kurset gir en introduksjon til de fire verdensreligionene Islam, Jødedom, Hinduisme og Buddhisme. Det gis en introduksjon til religionenes historie, men det legges særlig vekt på religionenes utforming i teologi og religiøst handlingsliv i dagens samfunn. En gjennomgår ulike avskygninger av de forskjellige religionene fra kulturassimilerte til mer fundamentalistiske grupper og religioners forhold til nasjonal kultur og deres politiske betydning.

De siste hundre år har mange nye religiøse bevegelser vokst fram. Disse såkalte nyreligiøse bevegelsene kombinerer gjerne aspekter fra eldre religioner med moderne anliggender. Et utvalg av de mest framtrepende nyreligiøse bevegelser i dagens norske samfunn gjennomgås. Det legges særlig vekt på deres ideologiske konstruksjon.

Vi lever i et pluralistisk samfunn både når det gjelder etnisk tilhørighet, språk, kultur, livssyn og religion. Isolasjon er ikke framtiden, men vi må innrette oss på en større integrering og mange spennende møter mellom representanter for de ulike syn. Emnet skal være et møtested for tro og tanke, for religionsdialog og komparative studier mellom religionene, spesielt mellom religionene jødedom, islam og kristendom. Midtøstens historie trekkes særlig fram som en viktig del av en felles religiøs referanseramme. På denne måten søker man å legge en basis for et konstruktivt religionsmøte. Dialog kan gjøres gjennom ekskursionsjoner til moskéer, synagoge og templer. Representanter for de ulike religioner og livssyn skal få anledning til å fortelle om sin tro eller mangel på tro.

Undervisningsform

Undervisningen vil vekse mellom ordinære forelesninger mer gruppebasert undervisning. Emnet *KRL-105 Religionskunnskap* består av 48 undervisningstimer.

Pensumlitteratur

Religionskunnskap

- Aadnanes, Per M.: Livssyn. Tano, Oslo 1982 (3. utgave 1996). Ss195-271 om nyreligiøse bevegelser (77 sider)
- Brøntveit, Erik og Duesund, Knut: Filosofi, livssyn og etikk. Fagbokforlaget, Oslo 2002 (2004 2. utgave). ss149-296 (144 sider).
- Jacobsen, Knut A. og Thelle, Notto R.: Hinduismen og Buddhismen. Oslo 2000. ss 38-146 og 177-266 (rammer og ekskurs er ikke eksamenspensum). (197 sider).
- Leirvik, Oddbjørn: Abrahams barn: Jødar, kristne og muslimar i historia. Pax forlag, Oslo 2000. ss11-107. (95 sider).
- Leirvik, Oddbjørn: Religionsdialog på norsk. Pax Forlag, Oslo 2001. ss11-95 og 171-230 (143 sider).
- Rian, Dagfinn og Eidhamar, Levi G.: Jødedom – Islam. Oslo 1995/1996. ss 16-196 (rammer, fotnoter og ekskurs er ikke eksamenspensum). (180 sider).
- Thelle, Notto R.: Buddhisme som utfordring – hjemme og ute. I Norsk Tidsskrift for Misjon. 1:1990. ss126-144. (19 sider)

Hellige skrifter 60 sider (ca 10 sider fra hver religion). Vi bruker bøker fra serien ”De hellige skrifter” fra De norske bokklubbene.

Hinduismen: Vediske skrifter (2003) og Bhagavadgita og andre hinduistiske skrifter.

Buddhismen: Buddhas fortellinger (2001).

Jødedommen: Jødiske skrifter (2002).

Islam: Koranen (2000).

En valgfri nyreligiøs bevegelse eller livssyn (humanetiske skrifter, nyreligiøsitet eller annet)

Evaluering

Studiekrav

Studenten skal:

- avlegge en sekstimers skoleeksamen i kurset *Religionskunnskap*
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering

For å bestå emnet må studenten ha oppfylt alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige skoleeksamenen.

KRL-106 Religion, samfunn og skole (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> • Kristendoms-kunnskap med religions- og livssynskunnskap (60 stp) • Bachelor i Kristendom (180 stp)
Emne	KRL-106 Religion, samfunn og skole (10 stp/ECTS)
Kurs	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Religionssosiologi (5 stp)</i> • <i>Religionspedagogikk (5 stp)</i>
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none"> • En skriftlig oppgave på 2500 ord i kurset <i>Religionssosiologi</i> • To oppgaver som hver er på 1250 ord i kurset <i>Religionspedagogikk</i>
Omfang	48 undervisningstimer

Målsetting

Emnet skal gi studenten kunnskap om de pedagogiske utfordringer som finnes ved å undervise religion, både i skoleverket og menigheter og frivillige organisasjoner. Emnet skal også gi kjennskap til de sosiologiske aspekter ved religionsutfoldelse. Til sammen vil dette emnet sammen med KRL-105 Religionskunnskap gi kompetanse til å undervise i KRL-faget i religion og livssyn.

Emnebeskrivelse

Emnet KRL-106 Religion, samfunn og skole skal gi kompetanse til å undervise i KRL-faget i religion og livssyn. Emnet er todelt med følgende to kurs:

- Religionssosiologi (5 poeng)
- Religionspedagogikk (5 poeng)

Nærmere beskrivelse og arbeidsmåte gis under hver kursbeskrivelse.

Religionssosiologi (5 stp)

Nordmenn utvikler sin tro og trospraksis i en aktuell samfunnsmessig sammenheng preget av to motsatt virkende prosesser – en stigende sekularisering på det samfunnsmessige plan og en resakralisering på det individuelle plan. Denne resakralisering er i høy grad inspirert av den stigende åndelige nysgjerrighet, som preger vårt samfunn og er typisk i en pluralistisk tid hvor den kristne tro bare er én av mange forskjellige inspirasjonskilder. For en kirke som ønsker å drive misjon er det helt avgjørende å forstå den historiske bakgrunn for denne utvikling, og utvikle en misjonstenkning og praksis, som til dels tar hensyn til den aktuelle samfunnsmessige utvikling og dels avspeiler de spesielle kirkelige forhold, som gjør seg gjeldende i den norske kontekst

Kurset har som mål å gi studenten de nødvendige forutsetninger for å:

- Forstå den historiske utviklingsprosess som har ført til at kirken har fått en stadig mer marginalisert rolle i det norske samfunn, og her spesielt sekulariseringen og pluraliseringen.
- Forstå bakgrunnen for den aktuelle individualistiske resakralisering.
- Beskrive og analysere det konkrete innhold av nordmenns tro.
- Reflektere over de utfordringer som kirken står over for i en sammenheng som er preget av en individualisert religiøsitet som lar seg inspirere av mange og ofte motsatt virkende

inspirasjonskilder, og hvor troen stadig oftere inngår bare som et meningsskapende fragment enn som en menings- og livstilsskapende helhet.

Disse forutsetninger søkes oppnådd gjennom:

- En introduksjon til sekulariseringens historiske bakgrunn, konkrete innhold og betydning for kirkens aktuelle samfunnsmessige plassering.
- En introduksjon til individualiseringens betydning for den religiøse tenkning og praksis.
- En beskrivelse og analyse av innholdet av ”nordmenns” tro og deres trospraksis.
- En generell innføring i religionssosiologisk metode.
- En overordnet beskrivelse og analyse av kirkens aktuelle misjonstenkning og praksis

Religionspedagogikk (5 stp)

Kurset ønsker å fremme toleranse og forståelse mellom mennesker. Studenten skal få økt kunnskap om andres religiøse standpunkter. Studenten skal oppøves til samtaler og meningsutveksling om religionens plass i dagens skole og samfunn som preges av verdipluralisme. Kurset skal forberede studenten på undervisning i KRL i en flerreligiøs sammenheng.

Kurset omfatter generell religionspedagogikk, didaktikk og fagmetodikk. Kurset skal gi en generell innføring med vekt på praktisk undervisning, både for ulike aldersgrupper i en kirkelig sammenheng, og med tanke på det offentlige skoleverkets undervisning i religion og livssyn. Undervisningen skal ta opp de religions- og livssynspedagogiske utfordringene som finnes i dagens skole, etter innføring av KRL-faget. En skal legge vekt på at studenten i sin skoleundervisning skal hjelpe eleven til toleranse og forståelse for andre menneskers tro. Faget skal også omfatte en innføring i undervisningsmetoden Problembasert Læring (PBL).

Undervisningsform

Undervisningen vil vekse mellom ordinære forelesninger og seminarer. I seminarer arbeider studentene sammen i grupper eller legger frem muntlige presentasjoner for gruppen. Undervisningen i kursene *Religionssosiologi* og *Religionspedagogikk* består av henholdsvis 24 timer hver.

Pensumlitteratur

Religionssosiologi

Furseth, Inger & Repstad, Pål: Innføring i religionssosiologi, Universitetsforlaget, Oslo 2003 (275 sider).

Riis, Ole: Metoder og teorier i religionssociologien. Århus Universitetsforlag, Århus 1996 (157 sider).

Religionspedagogikk

Sødal, H. K., red.: Religions- og livssynsdidaktikk. 2. utgave. Høyskoleforlaget, Kristiansand 2003 (250 sider)

Roar C Pettersen: Problembasert læring – for studenten. En grunnbok i PBL. Universitetsforlaget, Oslo 2001 (157 sider)

I tillegg skal studenten gjøre seg godt kjent med læreplanen i KRL-faget (som i skrivende stund er under revisjon med høringsrunde. Derfor hitsettes foreløpig utgaven fra 2002):

KRL-boka (2002). Oslo: Læringscenteret/Utdannings- og forskningsdepartementet

Evaluering

Studiekrav

Studenten skal:

- skrive en oppgave på 2500 ord fra kurset *Religionssosiologi*.
- skrive to oppgaver på 1250 ord hver fra kurset *Religionspedagogikk*. Den ene oppgaven skal drøfte religionspedagogiske spørsmål, mens den andre oppgaven skal være fagdidaktisk orientert. Hver oppgave teller 50% ved utrekningen av karakteren for kurset.
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering

For å bestå emnet må studenten ha oppfylt alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av oppgavene. Kursene *Religionssosiologi* og *Religionspedagogikk* vektes 50% hver ved utregningen av karakteren for emnet.

Modul 2. Fordypning i Kristendom

Fordypning i kristendom			
KRL-201	Tverrfaglige problembaserte emner I	200 – nivå	10 poeng
KRL-202	Tverrfaglige problembaserte emner II	200 – nivå	10 poeng
KRL-203	Terminoppgave	200 – nivå	10 poeng
Sum totalt			30 poeng

Fordypning i kristendom er påbygning på grunnstudiet i KRL. Modulen søker gjennom en tverrfaglig studentorientert pedagogikk å skape et kreativt miljø hvor basis kunnskap ervervet igjennom grunnstudiet i KRL kan anvendes for å løse konkrete problemer relatert til menighetsliv og teologi.

KRL-201 Tverrfaglige problembaserte emner I (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> Bachelor i Kristendom (180 stp)
Emne	KRL-201 Tverrfaglige problembaserte emner I (10 stp/ECTS)
Evalueringsform	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none"> produsere oppgaver på til sammen 5 000 ord som vil danne grunnlaget for mappevurdering delta i aktivt delta i gruppearbeidet og på Classfronter
Omfang	48 timer veiledning, ressursforelesninger og gruppearbeid.

Målsetting

Målet med arbeidet er todelt. For det første ønsker man å komme fram til konkrete, men bredt anlagte svar på konkrete og relevante problemområder i menigheten. For det andre ønsker man å sette i gang prosesser i gruppen som likner de menneskelige, både sosiologiske og psykologiske prosesser, man vil oppleve som problemløser i menigheten.

Emnet skal videre fungere som et sammenbindende element i utdanningen hvor studenten lærer å bruke fagkunnskap i konkret problemløsning. Det er en målsetning at læresituasjonen i emnet skal være mest mulig lik den arbeidssituasjonen man møter som leder i en frimenighet i Norge i dag.

Emnebeskrivelse

Hensikten med faget er å føre sammen kunnskap fra forskjellige fagfelt for å løse konkrete problemer relatert til menighet og menighetsliv.

Menigheten har sin egen kultur med sine egne normer og regler. Dette gjør at man i menigheten ofte må søke andre løsninger enn de som måtte fungere i verden omkring. Dette er særlig tilfelle fordi man i et slikt miljø har en sterk teologisk eller ideologisk profil, men også fordi man er bærer av en særegen tradisjon. Samtidig utgjøres menigheten som gruppe av mennesker med psykologisk og sosiologisk definerte behov, som ikke nødvendigvis skiller seg fra verden omkring.

På denne måten blir menigheten en kompleks gruppe som må belyses fra mange hold. Derfor er menigheten som sådan spesielt egnet for en tverrfaglig diskurs. Relevante fagfelt er mange. Eksempler her er de tradisjonelle teologiske disipliner, pastoralpsykologi, religionspedagogikk, religions sosiologi, kommunikasjon og ledelsesfag. Faget ”Tverrfaglige problembaserte emner” er dermed et uttrykk for at menighetens komplekse prosesser forstås best gjennom en tverrfaglig diskurs hvor man er ute etter å finne bredt anlagte svar. Faget utgjør en sentral del av fordypningen i Kristendom. Det er naturlig at praksisopphold kan brukes for å innhente kunnskap til den konkrete problemløsningen. Det er også naturlig at emner og tema som tas opp i dette faget kan danne utgangspunktet for terminoppgaven som er fordypningens andre del.

Undervisningsform

Anvendelse av problembasert læring (PBL) er limet i denne tverrfaglige diskursen. Studentene organiseres i grupper på opptil 7 studenter. Hver gruppe får utdelt konkrete case eller oppgave fra menighet og menighetsliv som er egnet for en tverrfaglig diskurs. Det er viktig at caset eller oppgaven har en høy grad av relevans slik at lærings situasjonen er mest mulig lik arbeidssituasjonen i menigheten. Gruppen får så i oppgave å belyse problemstillingen fra ulikt hold. Det kan dreie seg om ulike fagfelt som teologi, psykologi, sosiologi og homiletikk. Gruppen bruker de 7 tradisjonelle trinnene i PBL som er:

1. Problembevissthet og problemidentifikasjon
2. Problemdefinering
3. Problemanalyse
4. Konsekvensanalyse
5. Planlegging og valg
6. Gjennomføring
7. Oppsummering og evaluering

Hver gruppe vil ha en faglærer/veileder som har ansvar for veiledning av gruppen i arbeidet. Vedkommende skal ha en støttende funksjon i så vel de rent faglige, som de gruppedynamiske prosessene i gruppen. Faglærer/veileder skal arbeide for at gruppen skal oppnå en større grad av autonomi, samtidig som vedkommende skal ha en korrigerende funksjon for å sikre faglig relevans.

Gruppens arbeid tar utgangspunkt i konkrete scenarier som for eksempel:

- Konkrete tros-/livshistorier
- Konstruerte case hentet fra menighetsliv og skole
- Evaluering av konkret menighet.

Aktuelle hjelpemidler i problemløsningen er litteratur, ressursforelesninger, gruppesamtaler og lignende. En arbeidsuke vil kunne ses ut som følger:

- Gruppesamtale sammen med faglærer/veileder. Her drøftes sentrale sider av problemløsningen. Faglærer/veileder fungerer som veileder. Vedkommende underviser ikke, men har ansvar for å se til at PBL modellen følges opp og at faglig relevans sikres.
- Ressursforelesning fra aktuelt emneområde etter behov. Ressursforelesning skjer på forespørsel fra studentene. Antall ressursforelesninger bør ikke overstige 2 pr oppgave. Ressursforelesninger trengs ikke å gis hver uke, men gis etter behov.
- Individuell informasjonsinnhenting og oppgaveskriving
- Kollokviegrupper uten faglærer/veileder. Her følger man opp og koordinerer gruppesamtaler, ressursforelesninger og individuelt arbeid.

Arbeidet skal resultere i skriftlige framstillinger eller lignende som besvarer oppgaven.

Pensumlitteratur

Den problembaserte læringen forutsetter at studenten selv finner fram til relevant litteratur i forhold til problemløsningen. Det forutsettes at det velges 750 til 900 sider på adekvat faglig nivå. Pensumet skal ha tilknytning til oppgaveløsningen i emnet. Pensumlisten skal godkjennes av faglærer.

Evalueringsform

Studiekrav

Studenten skal:

- Fullføre den obligatoriske veiledningen med veileder/faglærer og gruppearbeidet
- produsere oppgaver på til sammen 5 000 ord som vil danne grunnlaget for mappevurdering
- delta aktivt i gruppearbeidet og på Classfronter
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering

For å bestå emnet må studenten ha fullført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av de skriftelige oppgavene og den muntlige aktiviteten. Ved karakterfastsettelsen vil oppgavebesvarelsene telle 70% og den aktiviteten i gruppen telle 30% ved utregningen av karakteren.

KRL-202 Tverrfaglige problembaserte emner II (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> • Bachelor i Kristendom (180 stp)
Emne	KRL-202 Tverrfaglige problembaserte emner II (10 stp/ECTS)
Evalueringsform	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none"> • produsere oppgaver på til sammen 5 000 ord som vil danne grunnlaget for mappevurdering • delta i aktivt delta i gruppearbeidet og på Classfronter
Omfang	48 timer veiledning, ressursforelesninger og gruppearbeid.

KRL-202 Tverrfaglige problembaserte emner II bygger på KRL-201 Tverrfaglige problembaserte emner I. Emnet forutsetter dermed at studenten er godt kjent med den problembasert læringen. Emnet KRL-202 er bygget opp på samme måte som KRL-201.

Se KRL-201 Tverrfaglige problembaserte emner I for emnebeskrivelsen, undervisningsform, pensumslitteratur og evalueringsform.

KRL-203 Terminoppgave (10 stp/ECTS)
--

Studieprogram	• Bachelor i Kristendom (180 stp)
Emne	KRL-203 Terminoppgave (10 stp/ECTS)
Evalueringsform	• En skriftlig oppgave på 6000 ord
Omfang	Minst 3 og maks 6 veiledningstimer

Målsetting

Studenten skal oppøve selvstendig refleksjon på basis av fagkunnskap ervervet i grunnstudiet i KRL

Emnebeskrivelse

En av terminene mot slutten av studiet skal settes av til skriving av terminoppgave. Tema for oppgaven er valgfritt.

Terminoppgaven skal gi studenten anledning til selvstendig refleksjon over enkelttema. Det oppfordres å anlegge et menighetsbasert perspektiv på oppgaven, eventuelt et pedagogisk relevant perspektiv hvis studentens målsetning er arbeid innenfor skoleverket.

Undervisningsform

Prosjektbeskrivelse skal leveres minst en termin før oppgaven påbegynnes slik at veileder kan oppnevnes. Studenten skal ha minst 3 og har krav på maks 6 veiledningstimer.

I tillegg til individuell veiledning skal studenten delta i oppgaveløsningsseminar. Disse seminarene skal gi anledning til en bredere utveksling av erfaringer med oppgaveskrivningen samt metodisk refleksjon. Studenten skal ha minst et fremlegg under disse seminarene hvor vedkommende presenterer en del av sin terminoppgave.

Pensumlitteratur

Studenten legger selv opp et pensum på 900 sider med litteratur som er relevant for oppgaven. Pensumlisten skal godkjennes av veilederen.

Evalueringsform

Studiekrav

Studenten skal:

- skrive en oppgave på 6000 ord over en selvvalgt problemstilling godkjent av veileder
Forside, innholdsfortegnelse og bibliografi kommer i tillegg. Oppgaven evalueres av veileder og ekstern sensor. Faglig relevans, samt evne til selvstendig refleksjon på bakgrunn av fagkunnskap er viktige kriterier for evalueringen.
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering

For å bestå emnet må studenten ha oppfylt alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den skriftelige terminoppgaven.

Modul 3. Årsstudier

Årsstudium i "Ungdomsarbeid"

Årsstudium i "Ungdomsarbeid"			
PAL-101	Praktisk teologisk innføring	100-nivå	10 poeng
UNG-101	Ungdomsarbeidets teologiske fundament	100-nivå	10 poeng
UNG-102	Etablering og utvikling av ungdomsarbeid i en postmoderne kontekst	100-nivå	10 poeng
UNG-103	Fra posisjon til funksjon – om ledelse i ungdomsarbeidet	100-nivå	10 poeng
UNG-104	"Noen ganger tror jeg på Gud, men.." – om unge, tro og etterfølgelse	100-nivå	10 poeng
UNG-105	Ungdomsarbeid med diakoni og misjon i fokus	100-nivå	10 poeng
Sum totalt			60 poeng

PAL-101 Praktisk teologisk innføring (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> Bachelor i Kristendom (180 stp)
Emne	PAL-101 Praktisk teologisk Innføring (10 stp/ECTS)
Kurs	<ul style="list-style-type: none"> <i>Lederrollen (5 stp)</i> <i>Sjelesorg (5 stp)</i>
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none"> En gruppeoppgave der den individuelle delen er på 2500 ord i <i>Lederrollen</i> Muntlig eksamen i <i>Sjelesorg</i>
Omfang	48 undervisningstimer

Målsetting

Å gi studentene et relevant innblikk i de mange og varierte utfordringene som knyttes til ledelse og diakoni – primært innen rammen av en frikirkelig menighet – og å bidra til utviklingen av en grunnleggende selvinnsikt og til en relevant tilegning av kunnskaper, redskaper og ferdigheter som kan anvendes i møtet med dagens mennesker og dagens utfordringer.

Emnebeskrivelse

Emnet PT innføring skal gi en innføring i sentrale aspekter ved det å ha en lederfunksjon i en frikirkelig menighet. En leder i en slik menighet må ikke bare kle en konvensjonell lederrolle, men han har også et diakonalt ansvar for enkelt mennesker i sin sammenheng..

PT innføring søker å gi en innføring til dette gjennom de to kursene *Sjelesorg* og *Lederrollen*. Emnet er utpreget tverrfaglig og trekker veksler på ulike fagfelt som psykologi, religionspsykologi, etikk, konvensjonelle lederfag og bibelfag. Mer omfattende beskrivelser gis under de ulike kursbeskrivelsene.

Emnet er en grunnleggende del innen de ulike spesialiseringene ved HLT, men mer enn noe danner det grunnlaget for en videre påbygning innen menighetsledelse. Det er utarbeidet emneskrivelser for kursene.

Lederrollen (5 stp)

Kurset skal hjelpe studenten til å oppdage sin egen identitet som leder og de spesielle individuelle utfordringer dette medfører. På denne måten skal studenten hjelpes inn i en prosess hvor han/hun forholder seg bevisst til seg selv og sin rolle som leder.

Kurset tar sikte på å gi en innføring i ledelse av frivillige organisasjoner med spesielt fokus på ledelse av en frimenighet. Det legges særlig vekt på områder som team-ledelse, konfliktløsning og tidsstyring.

Lederen som person er i fokus i dette faget. Ledere i kristne menigheter finner ofte seg selv i spenningen mellom kall og identitet eller evner. En slik ledelsesoppgave blir spesiell fordi den gjerne har en dominant teologisk/ideologisk overbygning, i tillegg til klart uttalte forventninger av åndelig art fra lederen selv og fra menighetens medlemmer. I en slik situasjon kan en realistisk vurdering av egen identitet og evner være vanskelig. Faget skal peke på aktuelle måter å bevare seg selv som menneske i en lederrolle. I den forbindelse er spørsmål som identitet og åndelig liv viktig..

Faget skal analysere den kristne leders rolle og de forventninger som rettes mot ham/henne. Syn på ledelse i bibel, teologi og kirkens historie, samt moderne ledelsesteori trekkes fram som dialogpartnere i forhold til ledelsesproblematikken i dagens menigheter.

Metoder innenfor moderne ledelsesteori som for eksempel team-ledelse vektlegges for å gi studenten egnede arbeidsredskaper. I den forbindelse vektlegges lederen som veileder (mentor). Samspillet mellom leder og team analyseres.

Det søkes gjennom dette å gi en realistisk vurdering av lederens daglige arbeid og arbeidsvilkår, samt peke på mulighetene for endring.

Sjelesorg (5 stp)

Kurset skal gi en grunnleggende innsikt i sjelesorgens egenart og sjelesorgens midler. Videre skal kurset – innen rammen av kirkens/menighetens diakonale oppgave og egenart – gi innsikt i sjelesorgens bibelske forankring og i dens teologiske begrunnelse. I spenningsfeltet mellom sjelesorgens historie og vår tids sjelesørgeriske utfordringer vil det settes fokus på sjelesorgens egenart og sjelesorgens muligheter. Både kjennskap til og anvendelse av kunnskaper fra andre fagfelt – først og fremst psykologi, psykiatri, religionspsykologi og etikk – vil bli vektlagt.

Et spesielt fokus vil bli rettet mot sjelesørgeren og sjelesorgrelasjonen. Empati, aktiv lytting og den sjelesørgeriske samtale vil bli sentrale tema. Det samme gjelder betydningen av grensesetting og konstruktive rammer.

I dette kurset blir det i begrenset grad fokusert på livssituasjonen og behovene til mennesker preget av sykdom, tap og kriser. Betydningen av nettverk vil bli vektlagt

At studentene blir introdusert til fagområdet sjelesorg ved å tilegner seg grunnleggende kunnskaper, ferdigheter og holdninger på sentrale sjelesørgeriske områder. At studentene utfordres til å utvikle en sunn og god kristen-, sjelesørgerisk- og pastoral identitet og integritet, preget av både av Gudsrelasjon og teologisk fundament så vel som av kunnskaper,

ferdigheter, selvinnsikt og profesjonelle holdninger. At studentene utvikler evne til observasjon og refleksjon samt evne til å formidle tro, håp, aksept og respekt i møte med mennesker uansett livssituasjon og problemstillinger og uansette hvor enn disse måtte befinne seg på den sosiale rangstige.

Studenten skal bedre lære å kjenne sine egne grenser og sin egen spennvidd og derved selv søker veiledning når det synes nødvendig samt at de evner å henvise dem det måtte gjelde til andre sjelesørgere eller annet fagpersonale om så måtte være relevant.

Undervisningsform

Arbeidet i kursene vil i hovedsak struktureres rundt forelesninger, men det vil bli gitt case oppgaver underveis i studiet. Kurset *Lederrollen* har 24 undervisningstimer og *Sjelesorg* undervises i til sammen 24 timer.

Pensumlitteratur

Lederrollen

Berg, Morten Emil ; Øyvind Martinsen; Geir Thompson: Ledelse, kompetanse og omstilling. Universitetsforlaget 1998. Ss. 7-41,45-64.

Marshall, Tom: Understanding Leadership Baker Books. 2003. Ss. 9-202 .

Roxburgh, Alan J.: The Missionary Congregation, Leadership, and Liminality. Trinity Press International, Harrisburg 1997 (64 sider).

Simmons, Annette. The Story Factor. Secrets of Influence from the Art of Storytelling. Basic Books. New York (2002). ss 1-104.

Thompson, Geir: Situasjonsbestemt ledelse. Gyldendal Akademisk. Oslo (2. utgave 1995, 6. opplag 2001). ss 17-118.

Ressurs:

Blanchard, Ken: Servant Leader. Thomas Nelson 2003. 128 sider.

Sjelesorg

Bru, Lise: Nevrotiserende kristendomsformer. Presentasjon og vurdering av et kasus. TFS 3/1990. ss 45-53 (8 sider)

Okkenhaug, Berit: Når jeg ser ditt ansikt. Innføring i kristen sjelesorg. Verbum, Oslo 2002. (230 sider).

Elstad, Gunnar: Grunnleggende sjelesorg. Lunde Forlag, Oslo 2000. (Ca. 125 sider)

Elstad, Gunnar: Samliv og samspill. Lunde Forlag, Oslo 2000. (ss7-35 (28 sider)

Evaluering

Studiekrav

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- skrive en gruppeoppgave knyttet til kurset *Lederrollen* der det regnes 2500 ord pr. gruppe medlem. Oppgaven karakterfastsettes
- gjennomføre en muntlig eksamen i kurset *Sjelesorg*

Vurdering

For å bestå emnet må studenten ha gjennomført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige oppgaven og den muntlige eksamenen. Oppgaven og den muntlige eksamen teller 50% hver ved utrekningen av karakteren.

UNG -101 Ungdomsarbeidets teologiske fundament (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> • Bachelor i Kristendom (180 stp) • Årsstudium i YouthMinistry (60 stp/ECTS)
Emne	UNG-101 Ungdomsarbeidets teologiske fundament (10 stp/ECTS)
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none"> • En oppgave på 5000 ord
Omfang	48 undervisningstimer

Målsetting

Kurset har som mål å gi studenten:

- En introduksjon til teologiske grunntemaer i forhold til det at arbeide med barn og unge..
- Konkrete redskap i forhold til selvstendig teologisk tenkning i forhold til de utfordringer som ungdomskulturene løpende stiller oss over for som ungdomsmedarbeidere.
- Kompetanse i forhold til teologisk refleksjon for og med tenåringer og unge.

Emnebeskrivelse

Teologisk refleksjon - og de avledede verdier og prinsipper - utgjør basis i ungdomsarbeidet. I forbindelse med den teologiske refleksjon stiller vi oss selv de helt grunnleggende spørsmål: "Hvorfor gjør vi det vi gjør?" og "Hva er "de gode nyheter" for unge i det 21. århundre?".

De modeller og metoder vi konkret bruker i ungdomsarbeidet, kan betegnes som de kulturelt betingede arbeidsformer vi i praksis velger for å kommunisere "de gode nyheter" inn i en gitt ungdomskultur.

Teologien er således fundamentet i vårt ungdomsarbeid, mens metoder og modeller i høyere grad kan betegnes som kulturelt betinget "sand". Men man skal ikke ha vært engasjert i ungdomsarbeide i spesielt lang tid før man oppdager at det i høyere grad fokuseres på "hvordan?" enn "hvorfor" – og dermed er det en stor risiko for at mye ungdomsarbeid ender med å være såkalt "strandmisjon", hvor vi hele tiden lever i akutt fare for at det "kulturelle tidevann" kommer og skyller bort vårt arbeid!

Undervisningsform

Undervisningen struktureres som forelesninger, gruppearbeide, studentopplegg og feltstudier. Undervisningen i emnet har et omfang på 48 undervisningstimer.

Pensumlitteratur

Ballard, John & Pritchard, John: Practical Theology in Action. SPCK, London 1996.(186 sider)

Borgman, Dean: When Kumbaya Is Not Enough. A practical Theology for Youth Ministry. Hendrickson Publishers, Peabody 1997.(240 sider)

Kenda Dean, Chap Clark & Dave Rahn: Starting Right. Thinking theologically about youth ministry, Zondervan. Grand Rapids 2001.(398 sider)

Ward, Pete: Youthwork and the Mission of God, SPCK, London 1997 (140 sider)

Evaluering

Studiekrav

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- skrive en oppgave på 5000 ord. Som tar utgangspunkt i en teologisk refleksjonsprosess med en gruppe unge. Refleksjonsprosessen tar utgangspunkt i en for gruppen aktuell problemstilling
- delta i evaluering av studietilbudene

Vurdering

For å bestå emnet må studenten ha fullført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige oppgaven.

UNG-102 Etablering og utvikling av ungdomsarbeid i en postmoderne kontekst (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> • Bachelor i Kristendom (180 stp/ECTS) • Årsstudium i YouthMinistry (60 stp/ECTS)
Emne	UNG-102 Etablering og utvikling av ungdomsarbeid i en postmoderne kontekst (10 stp/ECTS)
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none"> • En skriftlig oppgave på 5000 ord
Omfang	48 undervisningstimer

Målsetting

Faget har som mål å gi den studerende en grunnleggende innføring i de unges aktuelle livsverden gjennom en introduksjon til:

- Ungdomskulturbegrepet, kulturanalyse og aktuelle strømninger i ungdomskulturene.
- De samfunnsmessige strømninger som utgjør rammene omkring ungdomslivet.
- Unges verdier, livstolkning og strategier
- De strømninger som har vært medvirkende til å forme den aktuelle tenkning og praksis i tenårings- og ungdomsarbeidet i en nordisk kirkelig kontekst.
- Prinsipielle overveielser omkring tenårings- og ungdomsarbeidet plassering og organisering i den lokale menighet, herunder en introduksjon til forskjellige modeller.
- Prinsipielle overveielser omkring oppbygning av et "utadvendt" tenårings- og ungdomsarbeid.

Emnebeskrivelse

Hvis vi som kirke ønsker å kommunisere evangeliet inn i ungdomskulturene på en måte som skaper mening, tro og etterfølgelse av Jesus, er det avgjørende viktig, at vi forsøker å

- forstå den enkelte unges historie og spesifikke behov, de verdier, uttrykksformer og behov som kommer til uttrykk i de lokale ungdomskulturer, samt de samfunnsmessige strømninger som utgjør rammene omkring ungdomslivet.
- forstå de historiske strømninger som har vært med på å forme vår aktuelle tenkning og praksis i ungdomsarbeidet, samt gir oss kompetanse – og spesielt evnen til å stille de "riktige" spørsmål - som gjør at vi kan navigere og tegne nye kart i en kontekst uten markante peilingsstaker.

Undervisningsform

Forelesninger, studiegrupper, gruppearbeid, studentopplegg, feltstudier og samtale. Undervisningen består av til sammen 48 undervisningstimer.

Pensumlitteratur

Brundstad, Paul Otto: Ungdom og livstolkning. En studie av unge menneskers tro og fremtidsforventninger. Tapir, Oslo 1998 (292 sider).

Jones, Tony: Postmodern Youth Ministry. Youth Specialties, Grand Rapids 2001. (238 sider)

Senter, Mark (ed.): Four views in Youth Ministry and the Church. Youth Specialties, Grand Rapids 2001.(163 sider)

Ward, Pete: Growing up evangelical. Youthwork and the making of a subculture. SPCK, London 1996.(242 sider)

Evaluering

Studiekrav

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- skrive en oppgav på 5000 ord med utgangspunkt i så vel litteratur og feltstudier beskriver og analyserer studenten den aktuelle tenkning og praksis i det ungdomsarbeidet den studerende er engasjert i eller har kjennskap til, og legger fram begrunnede forslag til endringer som gjør at dette arbeidet fremstår så vel relevant som autentisk i forhold til aktuelle strømninger i ungdomskulturene.
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering

For å bestå emnet må studenten ha fullført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige oppgaven.

UNG-103 Fra posisjon til funksjon – om ledelse i ungdomsarbeidet (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> • Bachelor i Kristendom (180 stp/ECTS) • Årsstudium i YothMinistry (60 stp/ECTS)
Emne	UNG-103 Fra posisjon til funksjon – om ledelse i ungdomsarbeidet (10 stp/ECTS)
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none"> • En skriftlig oppgave på 5000 ord
Omfang	48 undervisningstimer

Målsetting

Emnet skal søke å gi studenten innsikt og kunnskap om:

- Kirkelige og sekulære ressurser for å forstå ledelse.
- Bibelske modeller for ledelse.
- Mentoring og ledelse av enkeltpersoner og grupper.
- Prosjektledelse.
- Å overleve og utvikle seg som profesjonell ungdomsmedarbeider

Emnebeskrivelse

Mens lederskap tidligere ofte var knyttet til en posisjon, er lederskap i dag i langt høyere grad knyttet til personlige egenskaper og funksjon. Unge ”følger” i stadig høyere grad hva de opplever som autentiske ledere som har egenskaper og kompetanse, som gjør dem i stand til å navigere i en tid hvor alt forandres.

Derfor blir utfordringen til ungdomsledere at de i stadig høyere grad dropper de importerte konsepter, og i høyere grad forsøker å ta vår egen aktuelle kontekst alvorlig – m.a.o. utvikler en lederstil hvor vi lar oss utfordre av bibelske prinsipper, all den tid vi er en del av vår egen historie og tør leve ”outside the box” ved i høyere grad å stille de riktige spørsmål enn å ha de riktige svar!

Undervisningsform

Undervisningen består av forelesninger, gruppearbeid, studentopplegg og feltstudier, og har et omfang på 48 undervisningstimer.

Pensumlitteratur

Brierly, Danny: Growing Community – making groups work with young people, Youthwork . London 2003.(154 sider)

Fields, Doug: Your first two years in youth ministry, YouthSpecialties, Grand Rapids 2002.(290 sider)

Roxborough, Alan & Regele, Mike: Crossing the Bridge – leadership in times of transistion. Percept, Toronto 2000. (252 sider)

Smith, Tim: 8 Habits of an Effective Youth Worker. Life-changing leadership. Skills for Future-focused Ministry. Victor Books, Wheaton 1995.(153 sider)

Evaluering

Studiekrav

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- skrive en oppgav på 5000 ord med utgangspunkt i den leste litteratur og feltstudier, skal studenten beskrive ledelsestenkning, struktur og konkrete praksis i det ungdomsarbeidet/menighet hvor studenten har sin praksis, samt komme med begrunnede forslag til endringer
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering

For å bestå emnet må studenten ha fullført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige oppgaven.

UNG-104 ”Noen ganger tror jeg på Gud, men” – om unge, tro og gudstjeneste (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> • Bachelor i Kristendom (180 stp/ECTS) • Årsstudium i YouthMinistry (60 stp/ECTS)
Emne	UNG-104 ”Noen ganger tror jeg på Gud, men” – om unge, tro og gudstjeneste (10 stp/ECTS)
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none"> • En skriftlig oppgave på 5000 ord
Omfang	48 undervisningstimer

Målsetting

Sett i den sammenheng har faget som mål å gi studenten de nødvendige forutsetninger for å:

- Forstå de allmenne sosiologiske og utviklingspsykologiske faktorer som utgjør den overordnede ramme for barns og unges liv.
- Forstå de faktorer som har betydning for barn og unges trosutvikling.
- Med bakgrunn i religions- og utviklingspsykologiske perspektiver å evaluere den nåværende tenkning og praksis i det kirkelige barne- og ungdomsarbeid - en tenkning og praksis som ofte har sin bakgrunn i en meget annerledes historisk og kulturell kontekst.
- Reflektere over de utfordringer som Kirken står over for mht. gudstjenestefeiring – herunder forkynnelse, undervisning og sjelesorg i forhold til barn og unge i det 21. århundre.
- Utvikle en tenkning og praksis omkring forkynnelse, undervisning og sjelesorg som tar hensyn til den konkrete kontekst de er en del av.

Emnebeskrivelse

Kirkens utfordring har til alle tider vært - i ord og handling - å forkynne og undervise Evangeliet på en slik måte at det skaper mening, tro og et ønske om å leve i etterfølgelse av Kristus. En slik forkynnelse finner sted i spenningsfeltet mellom en generell forståelse av de behov, verdier, verdensbilde og livsverdier som kjennetegner den lokale kontekst vi som kirke er en del av og de helt spesifikke verdier, behov og ”livshistorier” som det enkelte individ bærer på i ”livets ryggsekk”.

Dette forutsetninger søkes oppnådd gjennom:

- En introduksjon av en rekke almene utviklingspsykologiske perspektiver på barne- og ungdomslivet, herunder utviklings- og overgangsfaser, identitetsutvikling, den kognitive og emosjonelle utvikling, betydningen av relasjoner, sosialisering samt seksualitet.
- En introduksjon til og analyse av forskjellige gudstjenesteformer.
- En introduksjon og analyse af forskjellige religionspædagogiske/didaktiske tilgange.
- En beskrivelse og analyse av aktuelle uttrykksformer i ungdomskulturene, f.eks. kommunikasjons- og fellesskapsformer.

Undervisningsform

Undervisningen består av forelesninger, gruppearbeid, studentopplegg og feltstudier, og har et omfang på 48 undervisningstimer

Pensumlitteratur

- Birkedal, Erling: Noen gange tror jeg på Gud, men...? En undersøkelse av gudstro og erfaring med religiøs praksis i en tidlig ungdomsalder. Tapir, Oslo 2001.(290 sider)
- Fowler, James: Faithful Change. The personal and public Challenges of Postmodern Life. Abingdon Press, Nashville 1996.(338 sider)
- Willer, Thomas & Østergaard, Søren: Jeg tror på det hele – Gud,skæbnen og de syv bud. Unitas Forlag, København 2004 (181 sider)
- Wennell & Østergaard, Søren (red.): Når himmel og jord mødes. Om unge og gudstjeneste. Youth Ressources, København 2002.(124 sider)

Evaluering

Studiekrav

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- skrive en oppgave på 5000 ord på grunnlag av en teologisk refleksjon og en forståelse av den aktuelle samfunnsmessige kontekst, herunder f.eks. fellesskapsformer og kommunikasjonsformer i ungdomskulturene, en oppgave hvor studenten redegjør for og evaluerer kirkens aktuelle tenkning og praksis omkring gudstjenestefeiring og/eller undervisning i forhold til unge, samt kommer med begrunnede forslag til endringer som gjør at disse kirkelige fremtredelsesformer er relevante i forhold til aktuelle strømninger i ungdomskulturene
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering

For å bestå emnet må studenten ha fullført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige oppgaven.

UNG-105 Ungdomsarbeid med diakoni og misjon i fokus (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> • Bachelor i Kristendom (180 stp/ECTS) • Årsstudium i YouthMinistry (60 stp/ECTS)
Emne	UNG-105 Ungdomsarbeid med diakoni og misjon i fokus (10 stp/ECTS)
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none"> • En skriftlig oppgave på 5000 ord
Omfang	48 undervisningstimer

Målsetting

Emnet har som mål å gi studenten kunnskap om innsikt i:

- Misjonsteologiske hovedtanker
- Misjonshistoriske "cases"
- Den aktuelle debatt vedr. "Missional Church"
- Diakonalt arbeid med unge
- Misjonerende lederskap.

for å gi studenten en forståelse for og redskaper i forhold til å etablere og lede et såkalt "outside-in-arbeid" i ungdomskulturer uten et "evangelisk" vitnesbyrd.

Emnebeskrivelse

"Å være ungdomsmedarbeider er å være misjonær til kulturer i raskt oppbrudd" er en setning som man ofte hører i ungdomsledersammenhenger. Men hvordan kan vi praktisk løse denne "misjonærutfordring"?

Emnet vil gjennom en introduksjon til misjonsteologien, misjonshistorien, den aktuelle debatt om den "missionale" kirke, forskjellige ledelsesmodeller samt konkrete segmentanalyser søke å utruste studenten til å lede og drive misjon blant unge i dag.

Undervisningsform

Undervisningen består av forelesninger, gruppearbeid, studentopplegg og feltstudier, og har et omfang på 48 undervisningstimer

Pensumlitteratur

Fauske, Ann-Kristin: Mer end ord – ungdomsdiakoni i praksis, IKO-forlag, Oslo 2004 (165 sider)

Hickford, Andy: Essential Youth, Kingsway, London 1998. (223 sider)

Passmore, Richard: Meet Them Where They Are At, Scripture Union. London 2003. (154 sider)

Riddell, Mike: Threshold of the Future. Reforming the Church in the Post-Christian West. SPCK, London 1998.(188 sider)

Riddell, Mike m.fl.: The Prodigal Project. SPCK, London 2000.(164 sider)

Ward, Pete: Liquid Church, SPCK, London 2002.(112 sider)

Evaluering

Studiekrav

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- skrive en oppgave på 5000 ord hvor man med utgangspunkt i den leste litteratur og feltstudier utarbeider et begrunnet prosjektforslag som inneholder så vel verdigrunnlag, målsetninger som konkret strategi i forhold til etablering av et misjonsprosjekt målrettet mot ungdomskulturene.
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering

For å bestå emnet må studenten ha fullført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige oppgaven.

Årsstudium i "Teologi"

Årsstudium i Teologi tar sikte på å kvalifisere til teologiske studier på masternivå eller for tilsvarende studier med sikte på cand.theol. grad. Dette forutsetter at emnene ex.phil./ex.fac. (20 poeng) og Nytestamentlig gresk I (10 poeng) og Nytestamentlig gresk II (10 poeng) er en del av studieprogrammet. Et ordinært studium med påbygning i teologi vil da ikke kunne være menighetsbasert. Ønsker man et menighetsbasert studium vil normert studietid øke med et semester.

Årsstudiet i teologi forutsetter ex.phil./ex.fac. (20 poeng). Dette emnet kan enten tas i tillegg til ordinært menighetsbasert studium, eller istedenfor deler av praksismodulen.

Årsstudiet i teologi fordeler seg på følgende fag:

Innføringsfag:			
INF-101	Ex.phil	100-nivå	10 poeng
INF-102	Ex.fac.	100-nivå	10 poeng

Årsstudium i "Teologi"			
PAL-101	Praktisk teologisk innføring	100-nivå	10 poeng
TEOL-101	Nytestamentlig gresk I	100-nivå	10 poeng
TEOL-102	Nytestamentlig gresk II	100-nivå	10 poeng
TEOL-201	Bibel og fortolkning III	200-nivå	10 poeng
TEOL-202	Bibel og fortolkning IV	200-nivå	10 poeng
TEOL-103	Systematisk teologi og missiologi	100-nivå	10 poeng
Sum totalt			60 poeng

PAL-101 Praktisk teologisk innføring (10 stp/ECTS)

Studieprogram	• Bachelor i Kristendom (180 stp/ECTS)
Emne	PAL-101 Praktisk teologisk Innføring (10 stp/ECTS)
Kurs	• <i>Lederrollen (5 stp)</i> • <i>Sjelesorg (5 stp)</i>
Evalueringsform	• En gruppeoppgave der den individuelle delen er på 2500 ord i <i>Lederrollen</i> • Muntlig eksamen i <i>Sjelesorg</i>
Omfang	48 undervisningstimer

Målsetting

Å gi studentene et relevant innblikk i de mange og varierte utfordringene som knyttes til ledelse og diakoni – primært innen rammen av en frikirkelig menighet – og å bidra til utviklingen av en grunnleggende selvinnsikt og til en relevant tilegning av kunnskaper, redskaper og ferdigheter som kan anvendes i møtet med dagens mennesker og dagens utfordringer.

Emnebeskrivelse

Emnet PT innføring skal gi en innføring i sentrale aspekter ved det å ha en lederfunksjon i en frikirkelig menighet. En leder i en slik menighet må ikke bare kle en konvensjonell lederrolle, men han har også et diakonalt ansvar for enkelt mennesker i sin sammenheng..

PT innføring søker å gi en innføring til dette gjennom de to kursene *Sjelesorg* og *Lederrollen*. Emnet er utpreget tverrfaglig og trekker veksler på ulike fagfelt som psykologi, religionspsykologi, etikk, konvensjonelle lederfag og bibelfag. Mer omfattende beskrivelser gis under de ulike kursbeskrivelsene.

Emnet er en grunnleggende del innen de ulike spesialiseringene ved HLT, men mer enn noe danner det grunnlaget for en videre påbygning innen menighetsledelse. Det er utarbeidet emneskrivelser for kursene.

Lederrollen (5 stp)

Kurset skal hjelpe studenten til å oppdage sin egen identitet som leder og de spesielle individuelle utfordringer dette medfører. På denne måten skal studenten hjelpes inn i en prosess hvor han/hun forholder seg bevisst til seg selv og sin rolle som leder.

Kurset tar sikte på å gi en innføring i ledelse av frivillige organisasjoner med spesielt fokus på ledelse av en frimenighet. Det legges særlig vekt på områder som team-ledelse, konfliktløsning og tidsstyring.

Lederen som person er i fokus i dette faget. Ledere i kristne menigheter finner ofte seg selv i spenningen mellom kall og identitet eller evner. En slik ledelsesoppgave blir spesiell fordi den gjerne har en dominant teologisk/ideologisk overbygning, i tillegg til klart uttalte forventninger av åndelig art fra lederen selv og fra menighetens medlemmer. I en slik situasjon kan en realistisk vurdering av egen identitet og evner være vanskelig. Faget skal peke på aktuelle måter å bevare seg selv som menneske i en lederrolle. I den forbindelse er spørsmål som identitet og åndelig liv viktig..

Faget skal analysere den kristne leders rolle og de forventninger som rettes mot ham/henne. Syn på ledelse i bibel, teologi og kirkens historie, samt moderne ledelsesteori trekkes fram som dialogpartnere i forhold til ledelsesproblematikken i dagens menigheter.

Metoder innenfor moderne ledelsesteori som for eksempel team-ledelse vektlegges for å gi studenten egnede arbeidsredskaper. I den forbindelse vektlegges lederen som veileder (mentor). Samspillet mellom leder og team analyseres.

Det søkes gjennom dette å gi en realistisk vurdering av lederens daglige arbeid og arbeidsvilkår, samt peke på mulighetene for endring.

Sjelesorg (5 stp)

Kurset skal gi en grunnleggende innsikt i sjelesorgens egenart og sjelesorgens midler. Videre skal kurset – innen rammen av kirkens/menighetens diakonale oppgave og egenart – gi innsikt i sjelesorgens bibelske forankring og i dens teologiske begrunnelse. I spenningsfeltet mellom sjelesorgens historie og vår tids sjelesørgeriske utfordringer vil det settes fokus på sjelesorgens egenart og sjelesorgens muligheter. Både kjennskap til og anvendelse av kunnskaper fra andre fagfelt – først og fremst psykologi, psykiatri, religionspsykologi og etikk – vil bli vektlagt.

Et spesielt fokus vil bli rettet mot sjelesørgeren og sjelesorgrelasjonen. Empati, aktiv lytting og den sjelesørgeriske samtale vil bli sentrale tema. Det samme gjelder betydningen av grensesetting og konstruktive rammer.

I dette kurset blir det i begrenset grad fokusert på livssituasjonen og behovene til mennesker preget av sykdom, tap og kriser. Betydningen av nettverk vil bli vektlagt. At studentene blir introdusert til fagområdet sjelesorg ved å tilegner seg grunnleggende kunnskaper, ferdigheter og holdninger på sentrale sjelesørgeriske områder. At studentene utfordres til å utvikle en sunn og god kristen-, sjelesørgerisk- og pastoral identitet og integritet, preget av både av gudsrelasjon og teologisk fundament så vel som av kunnskaper, ferdigheter, selvinnsikt og profesjonelle holdninger. At studentene utvikler evne til observasjon og refleksjon samt evne til å formidle tro, håp, aksept og respekt i møte med mennesker uansett livssituasjon og problemstillinger og uansett hvor enn disse måtte befinne seg på den sosiale rangstige.

Studenten skal bedre lære å kjenne sine egne grenser og sin egen spennvidd og derved selv søker veiledning når det synes nødvendig samt at de evner å henvise dem det måtte gjelde til andre sjelesørgere eller annet fagpersonale om så måtte være relevant.

Undervisningsform

Arbeidet i kursene vil i hovedsak struktureres rundt forelesninger, men det vil bli gitt case oppgaver underveis i studiet. Kurset *Lederrollen* har 24 undervisningstimer og *Sjelesorg* undervises i til sammen 24 timer.

Pensumlitteratur

Lederrollen

Berg, Morten Emil ; Øyvind Martinsen; Geir Thompson: Ledelse, kompetanse og omstilling. Universitetsforlaget 1998. Ss. 7-41,45-64.

Marshall, Tom: Understanding Leadership Baker Books. 2003. Ss. 9-202 .

Roxburgh, Alan J.: The Missionary Congregation, Leadership, and Liminality. Trinity Press International, Harrisburg 1997 (64 sider).

Simmons, Annette. The Story Factor. Secrets of Influence from the Art of Storytelling. Basic Books. New York (2002). ss 1-104.

Thompson, Geir: Situasjonsbestemt ledelse. Gyldendal Akademisk. Oslo (2. utgave 1995, 6. opplag 2001). ss 17-118.

Ressurs:

Blanchard, Ken: Servant Leader. Thomas Nelson 2003. 128 sider.

Sjelesorg

Bru, Lise: Nevrotiserende kristendomsformer. Presentasjon og vurdering av et kasus. TFS 3/1990. ss 45-53 (8 sider)

Okkenhaug, Berit: Når jeg ser ditt ansikt. Innføring i kristen sjelesorg. Verbum, Oslo 2002. (230 sider).

Elstad, Gunnar: Grunnleggende sjelesorg. Lunde Forlag, Oslo 2000. (Ca. 125 sider)

Elstad, Gunnar: Samliv og samspill. Lunde Forlag, Oslo 2000. (ss7-35 (28 sider)

Evaluering

Studiekrav

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- skrive en gruppeoppgave knyttet til kurset *Lederrollen* der det regnes 2500 ord pr. gruppemedlem. Oppgaven karakterfastsettes
- gjennomføre en muntlig eksamen i kurset *Sjelesorg*

Vurdering

For å bestå emnet må studenten ha gjennomført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige oppgaven og den muntlige eksamenen. Oppgaven og den muntlige eksamen teller 50% hver ved utrekningen av karakteren.

TEOL-101 Nytestamentlig gresk I (10 stp/ECTS)
--

Studieprogram	• Bachelor i Kristendom (180 stp/ECTS)
Emne	TEOL-101 Nytestamentlig gresk I (10 stp/ECTS)
Evalueringsform	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none"> • gjennomføre en totimers skriftlig prøve som vurderes til bestått/ikke bestått • gjennomføre en firetimers skriftlig eksamen
Omfang	48 undervisningstimer

Målsetting

Emnets målsetting er at studenten skal kunne det greske alfabet, de viktigste ordene (ord som er brukt mer enn 50 ganger i Novum), kunne bøyningmønstrene og klare å oversette et avsnitt i en av de tekstene som er pensum (ved hjelp av ordbok). Studenten skal ha kjennskap til formlæren og elementær syntaktisk analyse.

Emnebeskrivelse

TEOL-101 gir en innføring i nytestamentlig koinégresk, morfologi og syntaks. Dette brukes i oversettelse av utvalgte tekster fra Det nye testamente (Nestlé-Alands Novum Testamentum).

I emnets første del vil grammatikk, morfologi og syntaks bli gjennomgått, og en vil få oppgaver som øvelse på bruk av grammatikken. Det vil også bli gitt smakebiter på oversettelse fra utvalgte deler av Johannesevangeliet og et av Paulus' brev. De aktuelle tekstene kan variere, men det skal leses noen kapitler med gresk tekst. Det forventes at studenten deltar aktivt i timene både med oppgaver og lesing.

Undervisningsform

Undervisningen struktureres som forelesninger, oppgaveløsning, oversettelsesseminar og kollokviegrupper. Undervisningsomfanget er på 48 undervisningstimer.

Bibeltekster og pensumlitteratur

Pensum er lesning, oversettelse og gjennomgang av Johannes 1-4.

Pensum litteratur

Leivestad, Ragnar: Nytestamentlig gresk grammatikk. Ny utgave ved Bjørn Helge Sandvei. Universitetsforlaget, Oslo 1998 (1. utgave 1972) (312 sider).

Hjelpemidler:

Bibeltekst:

Nestle-Aland (Nestle, Erwin & Aland, Kurt): Novum Testamentum Graece. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart 1993 (27. reviderte opplag eller senere).

Ordbøker, konkordanser og lignende:

Aland, Kurt. Synopsis Quattuor Evangeliorum. Locis parallelis evangeliorum apocryphorum et patrum adhibitis editit. Editio tertia decima revisa. Deutsche Bibelgesellschaft Stuttgart (siste utgave)

- Bauer, Walter. Aland, Kurt & BARBARA: Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur. Walter de Gruyter, Berlin/New York 1988 (6. utgave). Eventuelt engelsk utgave.
- Newman, B. M.: A concise Greek-English Dictionary of the New Testament. United Bible Societies, London 1971.
- Kohlenberger Iii, J.R.; Goodrick, E.W.; Swanson, J.A.: The Exhaustive Concordance to the Greek New Testament. Zondervan, Grand Rapids 1995.
- Trenchard, Warren C.: Complete Vocabulary Guide to the Greek New Testament. Zondervan, Grand Rapids 1998.

Evalueringsform

Studiekrav

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- gjennomføre en to timers skriftlig prøve innenfor grammatikk, morfologi og syntaks som vurderes til bestått/ikke bestått
- gjennomføre en fire timers skriftlig eksamen hvor evnen til oversettelse av greske tekster prøves.
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering

For å bestå emnet må studenten ha gjennomført alle studiekravene. Karakterens ettes på grunnlag av den skriftlige eksamenen.

TEOL-102 Nytestamentlig gresk II (10 stp/ECTS)

Studieprogram	• Bachelor i Kristendom (180 stp/ECTS)
Emne	TEOL-101 Nytestamentlig gresk II (10 stp/ECTS)
Evalueringsform	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none"> • gjennomføre en firetimers skriftlig eksamen
Omfang	48 undervisningstimer

Målsetting

Emnets målsetting er at studenten ved hjelp av ordbok skal bli i stand til å lese og oversette greske tekster på egen hånd fra Det Nye Testamente. Studenten skal kunne analysere setninger og ha kjennskap til syntaksen. Greske glosser med en hyppighet på over 20 ganger i NT forventes det kjennskap til.

Emnebeskrivelse

TEOL-102 struktureres som et lesekurs hvor studentene oversetter under veiledning utvalgte avsnitt av den nytestamentlige greske tekst med tekstkritisk gjennomgang ut fra Nestle-Alands "Novum Testamentum Graece" (27. opplag).

Det leses tekster fra alle fire evangelier slik at en lærer å kjenne stilen til de forskjellige forfattere. Tilsvarende leses det også tekster fra fire av Paulus brev; de to hovedbrevene (Romerbrevet og Første Korinterbrev) og to mindre brev (Galaterbrevet og Efeserbrevet).

Undervisningsform

Undervisningen struktureres som oversettelsesseminar og kollokviegrupper. Undervisningsomfanget er på 48 undervisningstimer.

Bibeltekster og pensumlitteratur

Pensum er lesning, oversettelse og gjennomgang av Markus 14-16, Luk 1,1-4; 2,1-35; 4,1-30; kap 6-7; 9,51-10,42; kap 24. Johannes 14-16, Apg kap 1-2; 8,4-25; 17,16-34; kap 26. Romerbrevet 1-6, 1 Korinterbrev 11-15, Galaterbrevet og Efeserbrevet.

Pensum litteratur

Leivestad, Ragnar: Nytestamentlig gresk grammatikk. Ny utgave ved Bjørn Helge Sandvei. Universitetsforlaget, Oslo 1998 (1. utgave 1972) (312 sider).

Hjelpemidler:

Bibeltekst:

Nestle-Aland (Nestle, Erwin & Aland, Kurt): Novum Testamentum Graece. Stuttgart: Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart 1993 (27. reviderte opplag eller senere).

Ordbøker, konkordanser og lignende:

- Aland, Kurt. Synopsis Quattuor Evangeliorum. Locis parallelis evangeliorum apocryphorum et patrum adhibitis editit. Editio tertia decima revisa. Deutsche Bibelgesellschaft Stuttgart (siste utgave)
- Bauer, Walter. Aland, Kurt & BARBARA: Griechisch-deutsches Wörterbuch zu den Schriften des Neuen Testaments und der frühchristlichen Literatur. Walter de Gruyter, Berlin/New York 1988 (6. utgave). Eventuelt engelsk utgave.
- Newman, B. M.: A concise Greek-English Dictionary of the New Testament. United Bible Societies, London 1971.
- Kohlenberger Iii, J.R.; Goodrick, E.W.; Swanson, J.A.: The Exhaustive Concordance to the Greek New Testament. Zondervan, Grand Rapids 1995.
- Trenchard, Warren C.: Complete Vocabulary Guide to the Greek New Testament. Zondervan, Grand Rapids 1998.

Evalueringsform

Studiekrav

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- gjennomføre en firetimers skriftlig eksamen hvor evnen til oversettelse av greske tekster prøves.
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering

For å bestå emnet må studenten ha gjennomført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige eksamenen.

TEOL-201 Bibel og fortolkning III (10 stp/ECTS)
--

Studieprogram	• Bachelor i Kristendom (180 stp/ECTS)
Emne	TEOL-201 Bibel og fortolkning III (10 stp/ECTS)
Evalueringsform	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none"> • skrive to oppgaver som hver er på 2500 ord
Omfang	48 undervisningstimer
Grunnlag	Forutsetter KRL-101 (10 stp/ECTS) og KRL-102 (10 stp/ECTS)

Målsetting

Emnet skal sette studenten i stand til å fortolke det nye testamentet på grunnlag av den greske grunnteksten.

Emnebeskrivelse

TEOL-201 Bibel og fortolkning III bygger på KRL-101 Bibel og fortolkning I og KRL-102 Bibel og fortolkning II og skal gi en videre fordypning innenfor det bibelske materiale. Det fokuseres på eksegesi av utvalgte tekster fra NT.

Emnet er delt opp i to komponenter. Hoveddelen av kurset består i eksegesi fra to hovedbrev av Paulus, Romerbrevet og 1 Korinterbrev, og Lukasevangeliet/Apostlenes Gjerninger. For studenter som har tatt TEOL-101, skjer eksegesen på grunnlag av den greske teksten.

Undervisningsform

I emnet gis det forelesninger og studentene presenterer oppgavebesvarelser. Undervisningsomfanget er på 48 timer og fordeles på forelesning, veiledning og presentasjon av oppgaver.

Pensumlitteratur

Studenten skal på grunnlag av den greske grunntekstene eksegere følgende tekster:

1 Kor kap 1-2 og 11,2-14,40

Rom kap 1-3 og 6

Luk 1,1-4; 2,1-35; 4,1-30; kap 6-7; 9,51-10,42; kap 24

Apg kap 1-2; 8,4-25; 17,16-34; kap 26

Dernest skal studenten fordype seg i Jesu lidelseshistorie og undersøke hvordan denne forstås hos synoptikerne og hos Paulus. Utgangspunktet er Markus kapittel 14-16 og 1 Kor 15.

I følgende kommentarer leses innledningsavsnittene og kommentaravsnittene til det angitte tekstpensum:

Byrne, Brendan: Romans. Liturgical Press, Collegeville 1996 (Sacra Pagina 6). (151 sider)

Collins, Raymond F.: First Corinthians. Liturgical Press, Collegeville 1999 (Sacra Pagina, vol .7). (318 sider)

Green, Joel B., The Gospel of Luke. Eerdmans, Grand Rapids Mi 1997 (NICNT). (244 sider)

Johnson, Luke Timothy, The Acts of the Apostles. Liturgical Press, Collegeville 1996 (Sacra Pagina 6). (93 sider)

Schweizer, Eduard: The Good News according to Mark. A commentary on the gospel. SPCK, London 1971. (95 sider)

Gresk tekst – nødvendige hjelpemidler:

Aland, Kurt: Synopsis Quattuor Evangeliorum. Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart (siste utgave).

Nestle-Aland: Novum Testamentum Graece. Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart 1993 (eller senere utgave).

Evalueringsform

Studiekrav

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- skrive to eksegetiske oppgaver som skal være på 2500 ord
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering

For å bestå emnet må alle studiekravene være fullført. Karakteren settes på grunnlag av de skriftlige oppgavene. De to oppgavene teller 50% hver.

TEOL-202 Bibel og fortolkning IV (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> • Bachelor i Kristendom (180 stp/ECTS)
Emne	TEOL-202 Bibel og fortolkning V (10 stp/ECTS)
Kurs	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Det nye testamente, teologi (2,5 stp)</i> • <i>Det gamle testamente, eksilteologi (5 stp)</i> • <i>Formidling (2,5 stp)</i>
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none"> • Studenten skal: • skrive en oppgave fra kurset <i>Det nye testamente, teologi</i> på 1250 ord • skrive en oppgave på 2500 ord fra kurset <i>Det gamle testamente, eksilteologi</i> • skrive en oppgave på 1250 ord fra kurset <i>Formidling</i>
Omfang	48 undervisningstimer
Grunnlag	Forutsetter KRL-101 (10 stp/ECTS) og KRL-102 (10 stp/ECTS)

Målsetting

Emnet skal sette studenten i stand til å delta i selvstendig bibelteologisk refleksjon både i det gamle og det nye testamentet, samt øve opp evnen til formidling på grunnlag av bibelske tekster.

Emnebeskrivelse

TEOL-202 Bibel og fortolkning IV bygger på KRL-101 Bibel og fortolkning I og KRL-102 Bibel og fortolkning II og skal gi en videre fordypning innenfor det bibelske materiale. Det fokuseres særlig bibelteologiske og fagdidaktiske perspektiver. Emnet er bygget opp av tre kurs:

- *Det nye testamente, teologi (2,5 poeng)*
- *Det gamle testamente, eksilteologi (5 poeng)*
- *Formidling (2,5 poeng)*

Nedenfor er det angitt spesifiserte emnebeskrivelser for hvert enkelt kurs.

Det nye testamente, teologi (2,5 stp)

Det sentrale mål er at studenten skal bli fortrolig med teologi og tekster fra to av NTs mest sentrale teologiske retninger, slik at man tilegner seg en dypere forståelse for måten å tenke på (historisk og litterært) og blir i stand til å formidle dette på en forståelig måte i skole og menighet. I dette kurset går man igjennom sentrale teologiske perspektiver i det nye testamentet. Kurset fokuserer på johanneisk og paulinsk teologi og søker å sammenligne disse for å vise hvorledes ulike forfattere hadde ulikt ideologisk tyngdepunkt i sitt forfatterskap

Det problembaserte gruppearbeidet skal lede fram til en felles skriftlig redegjørelse for de markante trekk ved henholdsvis paulinsk og johanneisk tenkning. Man skal jevnføre de to retningene og angi så langt som mulig bakgrunnen (premissene) for forskjellene i teologi.

Det gamle testamente, eksilteologi (5 stp)

Kurset har som målsetning å sette i gang teologisk refleksjon på grunnlag av en historisk og litterær vurdering av tekstene. Studenten skal dermed få et innblikk i den dialogen de bibelske tekster kan hjelpe oss å føre med vårt eget samfunn.

Mange av Det gamle testamentets tekster ble skrevet ned i tilknytning til eksilopplevelsen etter babylonernes invasjon i 587/586 f.kr. Dette var en tid preget av oppbrudd og nyorientering. Gjennom eksil og okkupasjon måtte man ta stilling til den babylonske kultur. Man fikk også en helt ny situasjon som minoritet i annet land. Den jødiske religion ble igjen truet i møte med et nytt spekter av andre religioner. I bunnen av dette lå en dyp nasjonal tragedie.

Vi vil søke å finne de strategier man valgte i møtet med denne situasjonen i bibelske skrifter som Kongebøkene, Jeremia, Mosebøkene, Klagesangene og senere Nehemja/Esra. Det vil framgå at de valgte strategier er ulike i møte med det nye pluraliserte samfunnet i etterdønningene av det babylonske eksilet.

Dagens moderne samfunn bærer også preg av en økende pluralisering. Samtidig finner kirken seg i stadig større grad som minoritet i eget samfunn. På denne måten finnes det mange likhetspunkt mellom de to samfunn. Kurset skal søke å vise hvordan de strategiene bibelens forfattere valgte i møte med den nye virkeligheten kan ha relevans for oss i dag.

Formidling (2,5 stp)

Kurset skal gi pedagogisk hjelp til å kunne formidle det bibelske budskapet på en kontekstuell forståelig måte. Kurset skal også gi hjelp til å lese de bibelske tekster i en større forsamling. Studenten skal derfor få hjelp til å forstå teksten ikke bare i sin historiske sammenheng, men vel så mye hva tekstene har fått betydning og mening i et sekulært og flerkulturelt samfunn. Kurset gir metoder som skal hjelpe studenten til å reflektere over sin egen og andres bruk av det bibelske materialet

Det er en utfordring å gjøre det bibelske materialet levende. 2000 år gammelt stoff skal gjøres relevant for dagens mennesker. Det er ikke bare den språklige barrieren som skal overvinnes, men også de kulturelle og religiøse skillelinjene skal klatres over. Det er derfor ikke så lett å skulle formidle det bibelske budskap til dagens mennesker i Norge. Den bibelske eksegese trenger derfor verktøy for å overvinne forskjellene.

Ved å legge opp litteratur som ser på homiletikken på tre forskjellige måter, fra tre forskjellige land og gir ulike løsningsforsøk på hvordan en tekst skal behandles, skal studenten selv finne den måte som synes mest anvendelig i vår kontekst. Hovedvekten legges på veien fra tekst til preken, og hvordan denne veien må planlegges godt og jobbes seriøst med. Studenten vil bli advart mot lettvinte løsninger på dette felt, men at broen over de mer enn 2000 kan være både lang og vanskelig.

Undervisningsform

Emnet struktureres gjennom forelesninger og seminarundervisning. Undervisningsomfanget er på 48 timer og fordeles på forelesning, veiledning og presentasjon av oppgaver.

Pensumlitteratur

Det nye testamente, teologi (2,5 stp)

Kysar, R.: "The Gospel of John." ABD III, Doubleday, New York 1992, ss 912-931.

Betz, Hans Dieter: "Paul" ABD V, Doubleday, New York 1992, ss 186-201.

Utdypende hos:

Smith, D. Moody: The Theology of the Gospel of John. University Press, Cambridge 1995.

(180 sider)

Sandnes, Karl Olav: I tidens fylde. En innføring i Paulus' teologi. Luther Forlag, Oslo 1996.

(317 sider)

Det gamle testamente, eksilteologi (5 stp)

Brueggemann, Walter: Cadences of home : Preaching among exiles. Westminster John Knox Press, Louisville 1997. (159 sider)

Smith-Christopher, Daniel L.: A Biblical Theology of Exile. Overtures to Biblical Theology.

Fortress Press, Minneapolis 2002. (224 sider)

Formidling (2,5 stp)

Buttrick, David: Homiletic. Moves and structures. SCM Press LTD, London 1987. ss 263-281

(18 sider)

Skjevesland, Olav: Det skapende ordet. En prekenlære. Universitetsforlaget, Oslo 1995.

ss131-259 (128 sider).

Stott, John: I believe in Preaching. Hodder & Stoughton, London 1982. ss180-261 (80 sider)

Evalueringsform

Studiekrav

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- i kurset *Det nye testamente, teologi* skrive en oppgave på 1250 ord som karakterfastsettes
- i kurset *Det gamle testamente, eksilteologi* skrive en oppgave på 2500 ord som karakterfastsettes
- i kurset *Formidling* skrive en oppgave på 1250 ord som karakterfastsettes
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering

For å bestå emnet må alle studiekravene være fullført. Karakteren settes på grunnlag av de skriftlige oppgavene. Ved utrekningen av karakteren for emnet vektet kursene på følgende måte:

Det nye testamente, teologi 25 %

Det gamle testamente, eksilteologi 50 %

Formidling 25 %

TEOL-103 Systematisk teologi og missiologi

Studieprogram	• Bachelor i Kristendom (180 stp)
Emne	TEOL-103 Systematisk teologi og missiologi (10 stp/ECTS)
Kurs	• <i>Seminar i dogmatikk (5 stp)</i> • <i>Missiolog (5 stp)</i>
Evalueringsform	• En oppgave fra kurset <i>Seminar i dogmatikk</i> på 2500 som karakterfastsettes • En oppgave fra kurset på 2500 ord fra kurset <i>Missiologi</i> (5 stp)
Omfang	48 undervisningstimer
Grunnlag	Forutsetter KRL-103 (10 stp/ECTS)

Målsetting

Studenten skal nå fram til klarhet om hva man selv tror og står for i forhold til kirke og samfunn på ett eller flere områder som har særlig interesse og relevans for studenten og vedkommendes kontekst.

Emnebeskrivelse

Undervisningen i ”Systematisk teologi og missiologi” omfatter hovedlinjene i dogmatikk, etikk, religionsfilosofi og missiologi. Det omfatter en systematisk og sammenhengende fremstilling av tenkningen som ligger til grunn for innholdet og praktiseringen av kristen tro, liv og misjon. Det forutsettes at studenten har tatt *KRL-103 Troslære og etikk*.

Seminar i dogmatikk (5 stp)

Studenten skal gis mulighet til selvstendig tenkning og evne til klar formidling inn i sin kontekstuelle sammenheng. Studentene velger ut et sentralt tema i samarbeid med veileder eller faglærer, et tema som er levende og aktuelt i den menigheten studenten har sin praksis. Faglærer er behjelpelig med å finne fram til relevant litteratur om emnet. Dette bearbeides under veiledning og i fremleggelse som seminaroppgaver. Deretter bearbeides emnet igjen med tanke på presentasjon i studentens praksismenighet. Slike emner kan f.eks. være gudsbegrepet, bønn, ekklesiologi, eskatologi.

Hver student skal gjennom litteraturstudier og skriving av oppgave presentere et sentralt emne for diskusjon i seminar. Emnene skal fordeles slik mellom studentene at det til sammen omfatter hovedområdene i den systematiske teologien (Gud, kristologi, pneumatologi, ekklesiologi, antropologi og eskatologi).

Missiologi (5 stp)

Kurset har som formål å gi studenten en innføring i misjonsteologiens bibelteologiske basis, samt sentrale problemstillinger i det 20. og 21. århundres misjonsteologiske debatt, herunder:

- Misjonsteologiske perspektiver i GT og NT.
- Religionsmøtet
- Evangeliet og kulturene
- Misjon, politikk og diakoni

- Den misjonale kirke
- En innføring i sentrale misjonsteologiske dokumenter.
- Aktuelle strømninger i hhv. den evangelikale, konsiliære, katolske og pentakostale misjonsteologi.

Misjon er kirkens utsendelse til verden, en utsendelse som har sitt opphav i den treenige Gud og som innebærer den oppgave å formidle evangeliet om Guds Rike – i ord og gjerning – så mennesker kommer til tro og innlemmes i den kristne kirke.

At kirken er kallet til misjon er ikke diskutabelt – men hvordan oppgaven skal forstås og utføres er løpende til diskusjon! – og det er denne diskusjon(ene) som kurset ønsker å introdusere studenten til.

Undervisningsform

Emnet struktureres gjennom forelesninger og seminarundervisning. Undervisningsomfanget er på 48 timer og fordeles på forelesning, veiledning og presentasjon av oppgaver.

Pensumlitteratur

Seminar i dogmatikk

Stanley Grenz: Theology for the Community of God. Eerdman, Grand Rapids 2000.

Studenten leser et utvalg på ca 300 sider, og velger selv annen fordypningslitteratur fra sitt eget kirkesamfunn på ca. 100 sider i samråd med faglærer.

Missiologi

Berentsen, Engelsviken & Jørgensen (red.): Missiologi i dag, Universitetsforlaget, Oslo 1994.
ss15-36; 79-242; 275-344 (251 sider)

Johannes Nissen: Ordet tog bolig iblandt os, Anis, Frederiksberg 1996 (199 sider)

Evalueringsform

Studiekrav

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- skrive en oppgave i kurset *Seminar i dogmatikk* på 2500 ord på bakgrunn av en selvvalgt emne godkjent av faglærer. Oppgaven karakterfastsettes
- skrive en oppgave i kurset *Missiologi* på 2500 ord, hvor studenten - med utgangspunkt i undervisningen - beskriver og analyserer en aktuell misjonsteologisk utfordring i hans/hennes aktuelle tjenestekontekst. Oppgaven karakterfastsettes
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering

For å bestå emnet må studenten fullføre alle studiekravene. Evalueringen skjer i form av mappeevaluering hvor evalueringen i hvert kurs legges til grunn. Innenfor mappen er kursene vektet på følgende vis:

Seminar i dogmatikk - 50 %
Missiologi - 50 %

Årsstudium i "Menighetsledelse"

Påbygning i menighetsledelse kvalifiserer til arbeid som pastor og leder i en frimenighet. Som sådan representerer studiet en spesialisering innenfor fagområdene homiletikk, sjelesorg og ledelse.

Årsstudium i "Menighetsledelse"			
PAL-101	PT innføring	100-nivå	10 poeng
PAL-102	Kommunikasjon og prekenlære	100-nivå	10 poeng
PAL-103	Konflikthåndtering	100-nivå	10 poeng
PAL-104	Frivillig ledelse og menighetsadministrasjon I	100-nivå	10 poeng
PAL-105	Frivillig ledelse og menighetsadministrasjon II	100-nivå	10 poeng
PAL-106	Kultur og endring	100-nivå	10 poeng
Sum totalt			60 poeng

PAL-101 Praktisk teologisk innføring (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> Bachelor i Kristendom (180 stp)
Emne	PAL-101 Praktisk teologisk innføring (10 stp/ECTS)
Kurs	<ul style="list-style-type: none"> <i>Lederrollen (5 stp)</i> <i>Sjelesorg (5 stp)</i>
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none"> En gruppeoppgave der den individuelle delen er på 2500 ord i <i>Lederrollen</i> Muntlig eksamen i <i>Sjelesorg</i>
Omfang	48 undervisningstimer

Målsetting

Å gi studentene et relevant innblikk i de mange og varierte utfordringene som knyttes til ledelse og diakoni – primært innen rammen av en frikirkelig menighet – og å bidra til utviklingen av en grunnleggende selvinnsikt og til en relevant tilegning av kunnskaper, redskaper og ferdigheter som kan anvendes i møtet med dagens mennesker og dagens utfordringer.

Emnebeskrivelse

Emnet PT innføring skal gi en innføring i sentrale aspekter ved det å ha en lederfunksjon i en frikirkelig menighet. En leder i en slik menighet må ikke bare kle en konvensjonell lederrolle, men han har også et diakonalt ansvar for enkelt mennesker i sin sammenheng..

PT innføring søker å gi en innføring til dette gjennom de to kursene *Sjelesorg* og *Lederrollen*. Emnet er utpreget tverrfaglig og trekker veksler på ulike fagfelt som psykologi, religionspsykologi, etikk, konvensjonelle lederfag og bibelfag. Mer omfattende beskrivelser gis under de ulike kursbeskrivelsene.

Emnet er en grunnleggende del innen de ulike spesialiseringene ved HLT, men mer enn noe danner det grunnlaget for en videre påbygning innen menighetsledelse. Det er utarbeidet emnebeskrivelser for kursene.

Lederrollen (5 stp)

Kurset skal hjelpe studenten til å oppdage sin egen identitet som leder og de spesielle individuelle utfordringer dette medfører. På denne måten skal studenten hjelpes inn i en prosess hvor han/hun forholder seg bevisst til seg selv og sin rolle som leder.

Kurset tar sikte på å gi en innføring i ledelse av frivillige organisasjoner med spesielt fokus på ledelse av en frimenighet. Det legges særlig vekt på områder som team-ledelse, konfliktløsning og tidsstyring.

Lederen som person er i fokus i dette faget. Ledere i kristne menigheter finner ofte seg selv i spenningen mellom kall og identitet eller evner. En slik ledelsesoppgave blir spesiell fordi den gjerne har en dominant teologisk/ideologisk overbygning, i tillegg til klart uttalte forventninger av åndelig art fra lederen selv og fra menighetens medlemmer. I en slik situasjon kan en realistisk vurdering av egen identitet og evner være vanskelig. Faget skal peke på aktuelle måter å bevare seg selv som menneske i en lederrolle. I den forbindelse er spørsmål som identitet og åndelig liv viktig..

Faget skal analysere den kristne leders rolle og de forventninger som rettes mot ham/henne. Syn på ledelse i bibel, teologi og kirkens historie, samt moderne ledelsesteori trekkes fram som dialogpartnere i forhold til ledelsesproblematikken i dagens menigheter.

Metoder innenfor moderne ledelsesteori som for eksempel team-ledelse vektlegges for å gi studenten egnede arbeidsredskaper. I den forbindelse vektlegges lederen som veileder (mentor). Samspillet mellom leder og team analyseres.

Det søkes gjennom dette å gi en realistisk vurdering av lederens daglige arbeid og arbeidsvilkår, samt peke på mulighetene for endring.

Sjelesorg (5 stp)

Kurset skal gi en grunnleggende innsikt i sjelesorgens egenart og sjelesorgens midler. Videre skal kurset – innen rammen av kirkens/menighetens diakonale oppgave og egenart – gi innsikt i sjelesorgens bibelske forankring og i dens teologiske begrunnelse. I spenningsfeltet mellom sjelesorgens historie og vår tids sjelesørgeriske utfordringer vil det settes fokus på sjelesorgens egenart og sjelesorgens muligheter. Både kjennskap til og anvendelse av kunnskaper fra andre fagfelt – først og fremst psykologi, psykiatri, religionspsykologi og etikk – vil bli vektlagt.

Et spesielt fokus vil bli rettet mot sjelesørgeren og sjelesorgrelasjonen. Empati, aktiv lytting og den sjelesørgeriske samtale vil bli sentrale tema. Det samme gjelder betydningen av grensesetting og konstruktive rammer.

I dette kurset blir det i begrenset grad fokusert på livssituasjonen og behovene til mennesker preget av sykdom, tap og kriser. Betydningen av nettverk vil bli vektlagt

At studentene blir introdusert til fagområdet sjelesorg ved å tilegner seg grunnleggende kunnskaper, ferdigheter og holdninger på sentrale sjelesørgeriske områder. At studentene utfordres til å utvikle en sunn og god kristen-, sjelesørgerisk- og pastoral identitet og integritet, preget av både av Gudsrelasjon og teologisk fundament så vel som av kunnskaper, ferdigheter, selvinnsikt og profesjonelle holdninger. At studentene utvikler evne til observasjon og refleksjon samt evne til å formidle tro, håp, aksept og respekt i møte med mennesker uansett livssituasjon og problemstillinger og uansette hvor enn disse måtte befinne seg på den sosiale rangstige.

Studenten skal bedre lære å kjenne sine egne grenser og sin egen spennvidd og derved selv søker veiledning når det synes nødvendig samt at de evner å henviser dem det måtte gjelde til andre sjelesørgere eller annet fagpersonale om så måtte være relevant.

Undervisningsform

Arbeidet i kursene vil i hovedsak struktureres rundt forelesninger, men det vil bli gitt case oppgaver underveis i studiet. Kurset *Lederrollen* har 24 undervisningstimer og *Sjelesorg* undervises i til sammen 24 timer.

Pensumlitteratur

Lederrollen

- Berg, Morten Emil ; Øyvind Martinsen; Geir Thompson: Ledelse, kompetanse og omstilling. Universitetsforlaget 1998. Ss. 7-41,45-64.
- Marshall, Tom: Understanding Leadership Baker Books. 2003. Ss. 9-202 .
- Roxburgh, Alan J.: The Missionary Congregation, Leadership, and Liminality. Trinity Press International, Harrisburg 1997 (64 sider).
- Simmons, Annette. The Story Factor. Secrets of Influence from the Art of Storytelling. Basic Books. New York (2002). ss 1-104.
- Thompson, Geir: Situasjonsbestemt ledelse. Gyldendal Akademisk. Oslo (2. utgave 1995, 6. opplag 2001). ss 17-118.

Ressurs:

Blanchard, Ken: Servant Leader. Thomas Nelson 2003. 128 sider.

Sjelesorg

- Bru, Lise: Nevrotiserende kristendomsformer. Presentasjon og vurdering av et kasus. TFS 3/1990. ss 45-53 (8 sider)
- Okkenhaug, Berit: Når jeg ser ditt ansikt. Innføring i kristen sjelesorg. Verbum, Oslo 2002. (230 sider).
- Elstad, Gunnar: Grunnleggende sjelesorg. Lunde Forlag, Oslo 2000. (Ca. 125 sider)
- Elstad, Gunnar: Samliv og samspill. Lunde Forlag, Oslo 2000. (ss7-35 (28 sider)

Evaluering

Studiekrav

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- skrive en gruppeoppgave knyttet til kurset *Lederrollen* der det regnes 2500 ord pr. gruppemedlem. Oppgaven karakterfastsettes
- gjennomføre en muntlig eksamen i kurset *Sjelesorg*

Vurdering

For å bestå emnet må studenten ha gjennomført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige oppgaven og den muntlige eksamenen. Oppgaven og den muntlige eksamen teller 50% hver ved utrekningen av karakteren.

PAL-102 Kommunikasjon og prekenlære

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> • Bachelor i Kristendom (180 stp) • Årsstudium i menighetsledelse (60 stp)
----------------------	---

Emne	PAL-102 Kommunikasjon og prekenlære (10 stp/ECTS)
Kurs	
Evalueringsform	<ul style="list-style-type: none"> • Holde en presentasjon av tema ved hjelp av tekniske og/eller visuelle hjelpemidler eller drama • Holde en kortere tale med innlevert manus på 1250 ord • Holde en lengre tale med innlevert manus på 2500 ord
Omfang	48 undervisningstimer

Målsetting

Undervisningen skal oppøve studentenes evne til offentlig å formidle Bibelens budskap eller et lengre budskap på en enkel og troverdig måte. Emnet gir hjelpemidler til å kunne vurdere andres kommunikasjon på en kritisk måte. Studenten skal bli i stand til å holde en tale over et oppgitt emne på en godt kommuniserende måte - eventuelt ved hjelp av moderne hjelpemidler.

Emnebeskrivelse

Emnet skal gi en grunnleggende oversikt over prekenlærens prinsipper og problemer i historie og nåtid, med sideblikk til den antikk retorikk og moderne kommunikasjonsteorier. Det er et praktisk fag med stor vekt på øvelser og framføring av egne taler.

Den klassiske preken er i krise i dagens mediasamfunn, og en må se hvordan en kan finne nye kommunikasjonsmåter. Det gis derfor innføring i retorikk, forskjellige kommunikasjonsteorier, hvordan ulike medier fungerer og hvordan en best kan kommunisere med dagens mennesker. I dagens mediasamfunn er det nødvendig å kjenne de forskjellige mediers påvirkningsevne, og selv kunne vurdere hvordan en påvirkes.

Det legges likevel hovedvekt på prekenlæren og hvordan en predikant i dag på best mulig måte skal formidle det bibelske budskapet til dagens mennesker i vår kultur (kontekstualisering). Gjennom eksempler på forskjellige typer prekener gis studenten et innblikk i hvordan budskapets form kan variere i henhold til målgruppen. Moderne teknikk brukes for å gjøre studenten i stand til selv å bruke tekniske hjelpemidler for på best mulig måte å formidle det budskapet en ønsker å få fram. Det pekes også på muligheten for drama, dukketeater og dialog som et viktig pedagogisk virkemiddel.

Undervisningsform

Undervisningen foregår gjennom forelesninger og lærerens bidrag gjennom kritikk og innspill i forberedelse og framføring av diverse taler. Studentene skal enten i fellesskap eller alene utarbeide en lengre taler (ca 2000 ord) over et oppgitt tema, delta i en kritisk, analytisk vurdering av andres og egne presentasjoner. Gjennom grupper og bruk av PBL metoden skal studentene lage en mindre tale (1250 ord) til spesielle anledninger (for eksempel en vigselstale, begravelsestale eller andre kirkelige handlinger). Det gis ulike andre alternativer til formidling: Studenten kan delta i et dramastykke. Studenten kan gis trening i bruk av tekniske og visuelle hjelpemidler. Studenten kan presentere et tema ved hjelp av visuelle hjelpemidler (for eksempel en Power Point Presentasjon). Det kan brukes video som et speil for studentens framføring. Undervisningen i emnet har et omfang på 48 undervisningstimer.

Pensumlitteratur

Andersen, Øivind: I retorikkens hage. Universitetsforlaget, Oslo 1995, 4 opplag 2002. ss 1-162 (162 sider)

Jensen, Keld: Effektiv kommunikasjon. Oppnå troverdighet og gjennomslagskraft. N.W. Damm og sønn AS, Oslo 2003. ss13-97 + 121-196 + 227-272 (204 sider)

Nordhaug, Halvor: ...så mitt hus kan bli fullt. En bok om prekenen. Luther forlag, Oslo 2000. ss 16-242 (226 sider).

Skjevesland, Olav: Det skapende ordet. En prekenlære. Universitetsforlaget, Oslo 1995. ss 13-259 (246 sider).

Evalueringsform

Studiekrav

Studenten skal:

- fullføre den obligatoriske undervisningen
- holde en presentasjon av et tema ved hjelp av tekniske og/eller visuelle hjelpemidler eller drama som vurderes til bestått/ikke bestått.
- holde en kortere tale med innlevering av manus på 1250 ord som vurderes til bestått/ikke bestått
- holde en preken med innlevering av manus på 2500 ord som vurderes til bestått/ikke bestått
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering

Studenten får etter behov individuell veiledning og tilbakemelding på sine presentasjoner/taler. Evalueringen gis individuelt og konkret, men karakter i faget er bestått/ikke bestått.

PAL-103 Konflikthåndtering (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> • Årsstudium i menighetsledelse (60 stp) • Bachelor i Kristendom (180 stp)
Emne	PAL-103 Konflikthåndtering (10 stp/ECTS)
Evalueringsform	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none"> - ha deltatt i praktiske øvelser og påfølgende gruppeveiledning for å kunne få bestått. - skrive en oppgave på 2000 ord som drøfter sentrale aspekter ved konfliktløsning. Tema for oppgaven settes av faglærer.
Omfang	48 undervisningstimer

Målsetting

Studiet skal gi

- kjennskap til modeller, metoder og verktøy for forebygging og konstruktiv håndtering av konflikter
- kjennskap til hvordan konflikter påvirkes av ulike roller og interesser, og av emosjonelle og kulturelle faktorer
- kunnskap om ulike teorier om konflikter og konflikthåndtering, tverrkulturell kommunikasjon, makt og politikk
- kjennskap til egne sterke og svake sider i samspill med andre
- kunnskap om teologiske perspektiver på konflikthåndtering og forsoning.

Studiet skal styrke studentens

- evne til konstruktiv konflikthåndtering basert på empatisk lytting og kompetent prosessledelse, både angående egne konflikter - og som tredjepart (megler)
- evne til effektiv kommunikasjon og dialog med annerledes tenkende.

Emnebeskrivelse

Emnet gir en innføring i konstruktiv konflikthåndtering i teori og praksis på flere nivåer, både mellommenneskelig, i organisasjoner, og på kulturelt og politisk nivå.

Hoveddelen av kurset fokuserer på hvordan ledere kan håndtere konflikter i organisasjoner og team: lære å gjenkjenne ulike typer konflikter og anvende metoder for å arbeide seg gjennom en konflikt. Det vil også bli lagt vekt på å artikulere organisasjonsprosedyrer i konfliktperioder og å fokusere på hvordan retningslinjer og prosedyrer kan bli brukt til å forebygge konflikter. Videre vil kurset gi studenten en bredere forståelse av konflikter og håndtering av disse på tvers av kulturelle og politiske skiller, og vil således også være relevant for studenter med interesse for misjon, fredsarbeid og politikk.

Emnets behandling av konflikthåndtering er tredelt. For det første gjennomgås ulike typer konflikter. Konflikt belyses fra ulikt hold, være seg fra kulturelt, etisk eller psykologisk perspektiv. Konflikt i en menighetssammenheng kan ofte ha teologiske undertoner. Dette

settes i perspektiv. Det legges spesiell vekt på hvordan konflikter kan utvikle seg og det settes fokus på hvordan man kan intervensere på et tidlig stadium for å forebygge konflikt. Til slutt settes det fokus på situasjoner hvor man selv er en del av konflikten. Dette skal til sammen gi en forståelse av konflikt generelt og i menighetssammenheng spesielt.

For det andre belyses ulike konflikthåndteringsmodeller. Det legges vekt på hvilke arenaer som er spesielt egnet for ulike typer konflikter, og i hvilke konflikter det er hensiktsmessig at menighetslederen kan mekle. Det vil også være øvelser knyttet til praktiske ferdigheter i konfliktavspennende språk. Grunnleggende holdninger i ulike former for konflikthåndtering blir også presentert og drøftet. Det vil også legges inn øvelser i tilknytning til grunnleggende holdninger og refleksjoner rundt ulike konflikthåndteringsmodeller.

For det tredje gis det praktiske øvelser i konflikthåndtering. Øvelsene evalueres og gjennomgås gjennom gruppeveiledning. Det settes fokus på at konflikthåndterings samtalen har ulike faser og grunnleggende praktiske ferdigheter oppøves både når det gjelder språkbruk og rammen rundt samtalen.

Undervisningsform

Det legges opp til læring i teori og praksis gjennom en blanding av forelesninger, dialog og erfaringsbasert læring (case-oppgaver og øvelser/treninger). Emnet består av til sammen 48 undervisningstimer.

Pensumlitteratur

- Ekstam, Kjell (2001) *Håndbok i konflikthåndtering*. NKS-forlaget. ss 9-188. Oversatt av Torgeir Ulshagen fra *Handbok i konflikthantering*. (179 s).
- Hotvedt, Terje (1997) *Konflikt og konflikthåndtering i arbeidslivet*. Gyldendal Akademisk (2001). Oslo. 5. opplag 2007. ss 23-262 (239 s)
- Langslet, Gro Johnsrud (2006) *LØFT for ledere. Løsningsfokusert tilnærming til typiske ledelsesutfordringer*. Gyldendal Akademisk. Oslo. ss. 17-166 (149 s).
- Nordhelle, Grethe (2006) *Mekling. Konfliktforståelse og konflikthåndtering*. Gyldendal Akademisk. Oslo. ss. 11-162 (151 s).

Kompendium:

- Christie, N.: "Conflict as Property" i *British Journal of Criminology* 17, (1977) s.1-15 (15 s.)
- Hauerwas, S.: "Peacemaking: The Virtue of the Church" in Hauerwas, Cartwright og Berkman (eds.): *The Hauerwas Reader*, Duke University Press, 2001, s.318-326 (9 s.)
- Heiene, G. og S. O. Torbjørnsen: *Fellesskap og ansvar*. Oslo: Universitetsforlaget, 1994, s.267-287 (21 s.)
- McClendon, J.W.: "The Politics of Forgiveness" i McClendon, J.W.: *Systematic Theology Ethics*. Abingdon Press, 1986, s.212-243 (32 s.)
- Reychler, L. and T. Paffenholz: *Peacebuilding: A field guide*. Boulder, Colorado: Lynne Rienner Publishers, 2001, s.3-20, 75-164, 169-72, 301-318, 330-342, 358-364, 453-466, 472-482, 492-496 (et utvalg opptil 69 s)
- Sandnes, K.O.: "Equality within patriarchal structures: Some New Testament perspectives on the christian fellowship as a brother- or sisterhood and a family" i Moxnes, H (red.): *Constructing Early Christian Families*, Routledge, 1997, s.150-165 (16 s.)
- Shuman, J.: "Pentecost and the End of Patriotism: A Call for the Restoration of Pacifism among Pentecostal Christians" i *Journal of Pentecostal Theology*. Issue 9, 1996, s.70-96 (16 s.)

Bibeltekster (4 sider)

Apostlenes gjerninger 6 og 15
Paulus brev til Filemon

Filmer

En til to av de følgende filmer vil brukes for å tematisere viktige sider ved pensum:

Hotel Rwanda (2004) (regi: Terry George, manus: Pearson og George)

- Til diskusjon omkring etniske konflikter, pasifisme, og kriser.

To End All Wars (2001) (regi: David L. Cunningham, manus: Godawa og Gordon)

- Til diskusjon omkring forsoning og tilgivelse i konflikt og krig.

Promises (2001) (regi: Bolado, Goldberg og Shapiro, dokumentar)

- Til diskusjon omkring relasjonelle og politiske løsninger på midtøsten-konflikten.

Elefantmannen (1980) (regi: David Lynch, manus: Treves, Montagu, m.fl.)

- Til diskusjon omkring menneskeverd, forskjellighet og fordommer.

Apocalypse Nå (1979) (regi: Francis Ford Coppola, manus: Milius og Coppola)

- Til diskusjon omkring krigens og konfliktenes psykologi og galskap.

Tears of the sun (2003) (regi: Antoine Fuqua, manus: Lasker og Cirillo)

- Til diskusjon omkring krig og konflikters mange dilemmaer.

Kramer vs. Kramer (1979) (regi: Jaffe, Benton. Based upon the novel by Avery Corman).

- Til diskusjon omkring relasjon og konflikt.

Evalueringsform**Studiekrav**

Studenten skal:

- ha gjennomført den obligatoriske undervisningen
- ha deltatt i praktiske øvelser og påfølgende gruppeveiledning for å kunne få bestått.
- skrive en oppgave på 2000 ord som drøfter sentrale aspekter ved konfliktløsning. Tema for oppgaven settes av faglærer.
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering

For å bestå emnet må studenten ha fullført alle studiekravene. Karakteren settes på grunnlag av den skriftlige oppgaven.

PAL-104 Frivillig ledelse og menighetsadministrasjon I (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> • Bachelor i Kristendom (180 stp) • Årsstudium i menighetsledelse (60 stp)
Emne	PAL-104 Frivillig ledelse og menighetsadministrasjon I (10 stp/ECTS)
Kurs	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Frivillig ledelse som menighetsledelse</i> (5 stp) • <i>Missiologi</i> (5 stp)
Evalueringsform	<p>Studenten skal skrive:</p> <ul style="list-style-type: none"> • en gruppeoppgave i kurset <i>Frivillig ledelse som menighetsledelse</i>, hvor hver student skriver 2500 ord • en oppgave på 2500 ord i kurset <i>Missiologi</i>, hvor studenten - med utgangspunkt i undervisningen - beskriver og analyserer en aktuell misjonsteologisk utfordring i hans/hennes aktuelle tjenestekontekst
Omfang	48 undervisningstimer

Målsetting

Emnet skal gi studenten kjennskap til det å være pastor/leder i en frikirkelig menighet i Norge. Emnet skal videre gi studenten gode redskaper til å kunne arbeide i en slik menighet og kunne løse problemer på en variert måte tilpasset den aktuelle situasjon. Denne rollen skal ha en missional ramme hvor studenten skal bli i stand til å bruke et variert sett av uttrykksformer. Emnet skal gi en realistisk vurdering av ledelsesoppgavene i en frimenighet i Norge i dag. Det skal pekes på redskaper som hjelper studenten å lede mennesker som deltar på frivillige basis. Langsiktig tenkning i møte med dagens verden skal vektlegges.

Emnebeskrivelse

Frivillig ledelse og menighetsadministrasjon I skal gi en innføring i det å være pastor/leder i en frikirkelig menighet i Norge. Emnet inneholder 2 kurs:

- *Frivillig ledelse som menighetsledelse* (5 poeng)
- *Missiologi* (5 poeng)

Nærmere beskrivelse og arbeidsmåte gis under hver kursbeskrivelse.

Frivillig ledelse som menighetsledelse (5 stp)

Kurset skal gi en grundig innføring i forståelsen av den kristne menigheten, med særlig fokus på kongregasjonalistisk menighetsstruktur. Det teologiske grunnlaget, menighetens funksjon og organisering, lederskapsoppfatning og administrasjon i en selvstendig og ordnet menighet med demokratisk ordening gjennomgås

Det gis en analyse av denne typen menighetsstruktur i lys av en sosiologisk vurdering av det norske samfunnet. Frimenigheten som konkurrent på livssynsmarkedet trekkes fram. Er

frimenigheten blitt et fritidstilbud på linje med andre hobbyaktiviteter? Det moderne begrepet "Frivillige ledelse" som tar for seg de spesielle aspekter man må vektlegge i ledelse av frivillige organisasjoner generelt trekkes fram. Frimenigheten analyseres i lys av dette.

Spørsmål om langsiktige strategier, visjoner og roller behandles. Kan vi forutsette en slik langsiktighet i vår postmoderne virkelighet? Er det aspekter ved den kongregasjonalistiske formen som bør revitaliseres eller fornyes i møte med denne virkeligheten?

Missiologi (5 stp)

Kurset har som formål å gi studenten en innføring i misjonsteologiens bibelteologiske basis, samt sentrale problemstillinger i det 20. og 21. århundres misjonsteologiske debatt, herunder:

- Misjonsteologiske perspektiver i GT og NT.
- Religionsmøtet
- Evangeliet og kulturene
- Misjon, politikk og diakoni
- Den misjonale kirke
- En innføring i sentrale misjonsteologiske dokumenter.
- Aktuelle strømninger i hhv. den evangelikale, konsiliære, katolske og pentakostale misjonsteologi.

Undervisningsformer

Undervisningen struktureres rundt forelesninger og gruppearbeid. Emnet har et undervisningsomfang på 48 timer.

Pensumlitteratur

Frivillig ledelse som menighetsledelse

Heitmann, Jan H. og Selle, Per: Frivillige organisasjoner: Fornyelse, vekst og utvikling. Høyskoleforlaget, Oslo 1999. (218 sider)

Robinson, Anthony B.: Transforming Congregational Culture. William B. Eerdmans Publishing Co., Grand Rapids (2003) (138 sider).

Roxburgh, Alan J.: Reaching a New Generation: Strategies for Tomorrow's Church. Regent College Publishing, Vancouver 1993. (140 sider)

Alternativ litteratur:

Ulstein, Kristen: Organisasjon og ledelse i frivillig arbeid. Universitetsforlaget, Oslo 1998 (320 sider).

Missiologi

Berentsen, Engelsviken & Jørgensen (red.): Missiologi i dag, Universitetsforlaget, Oslo 1994. ss15-36; 79-242; 275-344)

Johannes Nissen: Ordet tog bolig iblandt os. Anis, Frederiksberg 1996. (199 sider)

Evaluering

Studiekrav

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- gjennomføre en gruppeoppgave i kurset *Frivillig ledelse som menighetsledelse* der hver enkelt students skriftlige arbeide er på 2500 ord. Oppgaven vurderes til bestått/ikke bestått
- i kurset *Missiologi* skrive en oppgave på 2500 ord som vurderes til bestått/ikke bestått

Vurdering

For å bestå emner må studenten ha oppfylt alle studiekravene. Det gies bestått/ikke bestått i emnet når alle studiekravene i de respektive kursene er bestått.

PAL-105	Frivillig ledelse og menighetsadministrasjon II (10 stp/ECTS)
----------------	--

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> • Bachelor i Kristendom (180 stp) • Årsstudium i menighetsledelse (60 stp)
Emne	PAL-105 Frivillig ledelse og menighetsadministrasjon II (10 stp/ECTS)
Kurs	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Menighetsadministrasjon</i> (2,5 stp) • <i>Ritual og liturgi</i> (2,5 stp) • <i>Veiledning</i> (5 stp)
Evalueringsform	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none"> • skrive en refleksjon på 1200 ord i kurset <i>Menighetsadministrasjon</i> • delta og ha bestått de ulike praktiske kirkelige øvelsene samt skrive et refleksjonsnotat på 1000 ord om gudstjenestefornyelse i kurset <i>Ritualer og liturgi</i> • skrive to mindre oppgaver som hver er på 1200 ord i kurset <i>Veiledning</i>
Omfang	48 undervisningstimer

Målsetting

Emnet skal gi studenten kjennskap til det å være pastor/leder i en frikirkelig menighet i Norge. Emnet skal videre gi studenten gode redskaper til å kunne arbeide i en slik menighet og kunne løse problemer på en variert måte tilpasset den aktuelle situasjon.

Gjennom forelesninger, studier av lover, samtaler og praktiske øvelser i grupper og klasserom, ønsker en å formidle kunnskap om og ferdighet i ledelse av en frikirkelig menighet. Praktiske ferdigheter som å forstå et regnskap, føre en protokoll og være en effektiv og god møteleder gjennomgås. Studenten skal kjenne det offentlige lovverket for en forstander for en frikirkemenighet og hvordan en holder seg oppdatert på de endringer som kommer.

Emnet vil gi studenter som skal gå inn i kirkelig arbeid, forståelse for betydningen av saksområdet og kjennskap til og fortrolighet med praksis som gjelder i sitt eget og andres kirkesamfunn, slik at studenten vil bli skikket til å gjennomføre ledelse av offentlige gudstjenester, forvaltning av sakramentene og overgangsritualene på en sakssvarende måte.

Emnebeskrivelse

Frivillig ledelse og menighetsadministrasjon II skal gi en innføring i det å være pastor/leder i en frikirkelig menighet i Norge. Emnet består av følgende 3 kurs:

- *Menighetsadministrasjon* (2,5 poeng)
- *Ritual og liturgi* (2,5 poeng)
- *Veiledning* (5 poeng)

Nærmere beskrivelse og arbeidsmåte gis under hver kursbeskrivelse.

Menighetsadministrasjon (2,5 stp)

Dette kurset skal istandsette studenter som skal ha ansvaret for en lokal frikirkemenighet, å kunne følge de lover og regler som gjelder. Skolen har andre kurs som ivaretar behovet for å lære om menighetens vesen (ekkesiologi) og selvrealisering. Den diakonale delen er skilt ut som eget kurs i sjelesorg og pastoralpsykologi, Og homiletikk er skilt ut som eget kurs i kommunikasjon og prekenlære.

Kurset behandler hvordan en menighet av frikirkelig type organiserer sin offentlige og interne virksomhet. Det gjelder en rekke regler for en registrert menighet innen et offentlig godkjent kirkesamfunn. Studenten vil lære å kjenne de lover, regler og praktiske ordninger som gjelder for frikirkelige menigheter og grupper i Norge. Hvordan en menighetsprotokoll føres og innsendelse av navn på menighetens medlemmer for offentlig refusjon av skattepenger. Hvilke regler gjelder ved fødsel og navnevalg, utfylling av skjema og attester, menighetens ansvar ved ekteskapsinngåelse kontra Folkeregisterets ansvar. Regler ved dødsfall og begravelser, arverettslige og testament regler. Tinglysing av lån og eiendommer, pantsettelse og innkreving av gjeld via inkassobyråer. Hvordan utleie av boliger fungerer og alle aktuelle lover som en frikirkeleder kan komme borti. Det gis dessuten en generell innføring i gjeldende bestemmelser for organisasjoner og foreninger med hensyn til ledelse, demokrati, statutter, regnskap, osv. Hva er god debatteknikk og hvordan skal en god leder ta hensyn til mindretallet? Avstemmingsregler og skriftlig kontra muntlig avstemning og forskjell i behandlingsnivå på menighetsmøter, menighetsrådsmøter og komitémøter.

Ritualer og liturgi (2,5 stp)

Dette kurset omfatter liturgikk, gudstjenesteformer, sakramentpraksis og livsritualer som ritualer ved fødsel, konfirmasjon, vigsel og død. Kurset omfatter en drøfting av ulike konfesjoners tradisjoner og former og norsk lovgivning. Særlig vekt legges på spørsmål knyttet til kirkelige ritualer for barn og unge. Det vil også bli praktiske øvelser i å gjennomføring av slike ritualer, sett fra et frikirkelig ståsted.

Veiledning (5 stp)

Kristent lederskap gjennomgår i dag store forandringer. Ikke minst øker forventningen til pastoren/presten om å være team- og arbeidsleder, mentor og åndelig veileder. Det å trene andre viser seg å være en nøkkel til å få til et fungerende lederskap i kirke- og menighetsliv.

Kurset vil gi deltakerne mulighet til å reflektere over veileder rollen. Det legges også vekt på å lære seg praktiske redskap for denne oppgaven. Kurset reflekterer videre over den situasjonen kirke og menighet befinner seg i, og hvordan man som veileder/mentor kan være med å fornye forsamlingens liv. Hvordan kan vi veilede mennesker til teologisk refleksjon omkring forsamlingsliv og samtid?

Kurset er åpent for alle og gis som en grunnleggende mentor utdannelsen ved HLT. Kurset er todelt i del A og B. For å være mentor ved HLT må man ha gjennomført eller være i ferd med å gjennomføre begge kursets deler som gir henholdsvis A og B sertifisering.

Del A:

Del A gir innføring i grunnleggende ferdigheter ved veiledning. På bakgrunn av en vurdering av ulike læringsteorier gis det en praktisk oversikt over de nødvendige ferdigheter en veileder bør besitte i veiledningssituasjonen. Gjennom praktiske øvelser gis det mulighet for å øve på aktuelle ferdigheter.

Deltakerne i kurset må stå i en mentor relasjon hvor de har ansvar for minst 10 timer veiledninger. Del A skal gi forutsetninger for refleksjon rundt denne relasjonen, samt gi redskap for gjennomføring av veiledningen.

Del B:

Del B gir en innføring i ”åndelig veiledning”. Dette skal stimulere til refleksjon omkring teologiske emner og personlig prosesser i forhold til lederrollen i små og/eller mellomstore menigheter. Veilederrollen kontekstualiseres dermed i en menighetssituasjon.

I tillegg skal studentens mentorrelasjon med leverte rapporter være gjenstand for personlig veiledning.

Undervisningsformer

Undervisningen struktureres rundt forelesninger, gruppearbeid og praktiske oppgaver. Arbeidet i grupper gjøres som problembasert læring som for eksempel det å forberede en konkret sak til et menighetsrådsmøte. Det blir gitt praktiske øvelser i gjennomføring av diverse forhandlingsmøter og utfylling av protokoller, skjema og offentlige papirer. Studenten vil få et regnskap som han/hun skal forklare og redegjøre for underskudd/overskudd og hvordan man ligger an i henhold til budsjettet.

Studenten får i oppdrag å lede et menighetsmøte med ivrige debattanter, skrive et møtereferat og kommentere et regnskap. Studentens deltakelse i gruppen blir evaluert. Det gis bestått/ikke bestått i faget men lærer gir en skriftlig evaluering av hver enkelt students ferdigheter og evne til å utføre de forskjellige oppgaver.

Studenten skal gjennom personlig veiledning, korrigerer under øvelser, og i drøftinger og dialoger i gruppen, kontinuerlig evaluere studentens kunnskaper, holdninger og ferdigheter – slik at de tilfredsstillende krav en vil sette til menighetsleder og prest. Kurset vil bli godkjent som bestått dersom studenten deltar i diskusjoner i gruppen og gjennomfører de obligatoriske øvelsene. Enkelte av kursene tilbys i intensivform. Kursene *Menighetsadministrasjon* og *Ritual og liturgi* har 12 undervisningstimer hver. Kurset *Veiledning* har 24 undervisningstimer.

Pensumlitteratur

Menighetsadministrasjon

Aktuelle norske lover og forordninger

Lerø, Magne: Lederskap i dag. Håndbok for ledere i kristent arbeid. Verbum, Oslo 1987. (163 sider)

Oppdaterte artikler innen økonomi, protokollføring, møteteknikk og møteledelse

Ritualer og liturgi

Paul Beasley-Murray: Faith and Festivity

De enkelte kirkesamfunns gudstjeneste- og ritualbøker

Veiledning

Barry, William A & William J Connolly. *Att ge andlig vägledning*. Artos. Skellefteå (2001).

Pettersen, Roar C. og Jon A. Løkke. *Veiledning i praksis. Grunnleggende ferdigheter*.

Universitetsforlaget (2004) ss 13-250.

Spjuth, Roland, ”Teologi som reflekterande praktik”, *Tro & Liv* 56:4 (1997) ss 19-29.

Evaluering

Studiekrav

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- i kurset *Menighetsadministrasjon* skrive et refleksjonsnotat på 1200 ord som vurderes til bestått/ikke bestått
- i kurset *Ritualer og liturgi* ha deltatt og bestått de obligatoriske praktisk-kirkelige øvelsene og skrive et refleksjonsnotat på 1000 ord om gudstjenestefornyelse. Oppgaven vurderes til bestått/ikke bestått
- i kurset *Veiledning* skrive to mindre oppgaver som hver er på 1250 ord og som vurderes til bestått/ikke bestått

Vurdering

For å bestå emner må studenten ha oppfylt alle studiekravene. Det gies bestått/ikke bestått i emnet når alle studiekravene i de respektive kursene er bestått.

PAL-106 Kultur og endring (10 stp/ECTS)
--

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> • Bachelor i Kristendom (180 stp) • Årsstudium i menighetsledelse (60 stp)
Emne	PAL-106 Kultur og endring (10 stp/ECTS)
Kurs	<ul style="list-style-type: none"> • Kulturbevissthet og endringsprosesser (5 stp) • Prosjektledelse og visjon (5 stp)
Evalueringsform	•
Omfang	48 undervisningstimer

Målsetting

Emnet skal hjelpe studenten å reflektere rundt endringsprosesser i frikirkelige menigheter. Gjennom forelesninger og prosjektorientert gruppearbeid skal studenten lære seg verktøy som kan gjøre ham/henne til en konstruktiv endringsagent i en menighetssituasjon. Videre skal studenten få økt forståelse av grupperinger og/eller subkulturer i menigheten, og skal lære viktigheten av å sette i gang positive læringsprosesser i menigheten. Menigheten som subkultur i samfunnet vektlegges og aktuelle strategier i forhold til dette skal læres. Emnet søker også å gi en innføring i prosjektstyring og kunne bruke sentrale virkemidler i menighetsarbeidet. Kurset skal vise viktigheten av målrettet ledelse av en menighet, samtidig som menighetens delaktighet sikres.

Emnebeskrivelse

Emnet tar for seg endringsprosesser i frikirkelige menigheter. Emnet er delt i følgende kurs:

- *Kulturbevissthet og endringsprosesser* (5 poeng)
- *Prosjekt ledelse og visjon* (5 poeng)

Nærmere beskrivelse og arbeidsmåte gis under hver enkelt kursbeskrivelse.

Kulturbevissthet og endringsprosesser (5 stp)

Kirken som sådan har tradisjonelt sett vært et sted for langsiktig tenkning hvor endring har gått langsomt. I dagens samfunn med stadige endringer kreves det en større villighet fra kirkens side til å endre seg. Dette er også tilfelle med andre organisasjoner i dag, men kirken kommer i en særstilling på grunn av sin vektlegging av sin ideologiske/teologiske arv. Dette gjør at endringsprosesser skjer under helt spesielle forutsetninger i kirken.

Innenfor kirken som sådan finnes der ulike typer menighetsfellesskap med ulik vektning av teologi og praksis. Endringsprosesser i ulike typer menigheter må ta hensyn til menighetenes (organisasjonens) egenart.

Disse særegenheter defineres i kurset som en egen kulturell virkelighet. Moderne ledelsesteori når det gjelder endring av kulturer og subkulturer trekkes fram og analyseres i forhold til dagsorden i en frimenighet.

Kurset skal gjennom det gi en innføring i endringsprosesser i organisasjoner, med særlig henblikk på de sær kulturelle trekk ved dagens frikirkelige menigheter både innad og utad.

Menigheten som subkultur i samfunnet analyseres (utad). Det fokuseres også på menighetens egne interne subkulturer, og hvordan disse kan forholde seg til endringer i organisasjonen (innad). Endringsprosesser som læringsprosesser trekkes fram. Det pekes på aktuelle strategier for å få til gode endringsprosesser/læringsprosesser hvor de ulike subkulturer medvirker.

Prosjektledelse og visjon (5 stp)

Dagens samfunn er i større grad enn tidligere preget av stadige forandringer. Dette kan menigheter reagere forskjellig på. Noen vil selv gå gjennom stadige forandringer for å tilpasse seg verden omkring, andre vil oppleve en stor grad av forvirring, mens andre igjen vil trekke seg tilbake. Men en menighet som tar sitt misjonsoppdrag alvorlig må forholde seg på en konstruktiv måte til den verden den er en del av. Kurset søker via to veier å gi redskaper til å håndtere en slik situasjon.

For det første blir det i en kompleks verden viktig med lokal oversikt og delaktighet. En slik oversikt og delaktighet kan sikres gjennom å avgrense menighetens arbeid i ulike prosjekter. I slike prosjekter vil det være lettere å tenke målrettet, sikre at deltakere får et eierforhold til prosjektet, samt lette kommunikasjonen både innad og utad. For det andre krever de stadige forandringer en målrettet tankegang. Kurset vil derfor understreke visjonsarbeid som hjelpemiddel i menighetsarbeidet.

Kurset prosjektledelse tar for seg utviklingen og gjennomføringen av en ide/visjon/målsetning i en menighet. Man tar for seg hele prosessen fra informasjonsinnhenting, idéutvikling, presentasjon og til gjennomføring. Det gis en innføring i prosjektstyringsteori. Det legges særlig vekt på betydningen av målrettet arbeid, intern kommunikasjon, hvordan unngå vanlige fallgruver, etablering av god prosjektkultur og bruk av styringsverktøy som milepælplan og ansvarskart.

Den prosjektrelaterte teorien belyses ved at studentene selv utvikler og legger strategier for gjennomføring av en visjon i menigheten. Dette fremlegges som et eget prosjekt som sammen med deltakelse i undervisningen utgjør evalueringsgrunnlag. Prosjektet utføres som problembasert læring. Det forutsettes at prosjektteori anvendes og at konkrete handlingsplaner framlegges.

Undervisningsformer

I kurset *Kulturbevissthet og endringsprosesser* struktureres undervisningen rundt forelesninger, gruppearbeid og observasjonsøvelser. Hver student skal utarbeide et essay om kultur, subkultur og endring. Dette gjøres ved at studenten skal observere kultur og subkulturer i egen menighet. Observasjonen skal danne utgangspunkt for en analyse av situasjonen i menigheten. På bakgrunn av analysen skal studenten komme med endringsforslag.

Kurset *Prosjektledelse og visjon* veksler undervisningen mellom forelesninger og prosjektstyrt gruppearbeid. Det gis et case som handler om å drive visjonsarbeid i en menighet. Begge kurs har et undervisningsomfang på 24 timer.

Pensumlitteratur

Kulturbevissthet og endringsprosesser

Argyris, Chris.: Bryt forsvarsrutinene: Hvordan lette organisasjonslæring.

Universitetsforlaget, Oslo 1990. (160 sider)

Bang, Henning: Organisasjonskultur, Tano, Oslo 3. utg. 4. oppl. 2000. (177 sider)

Bonem, Mike, Furr, James H. og Herrington, Jim: Leading Congregational Change : A Practical Guide for the Transformational Journey. Jossey-Bass, Indianapolis 2000. (208 sider)

Alternativ litteratur:

Bonem, Mike, Furr, James H. og Herrington, Jim: Leading Congregational Change : A Practical Guide for the Transformational Journey, workbook, Jossey-Bass, Indianapolis 2000. (128 sider)

Prosjektledelse og visjon

Reve, Torger: "Strategisk ledelse". I Strand, Torodd (red): Ledelse kan læres. Artikler ved Administrativt Forskningsfonds 40 års jubileum. Bedriftsøkonomens forlag, Oslo 1992. ss. 76-85 (9 sider)

Westhagen, Harald, Ole Faafeng, Kjell Gunnar Hoff, Tor Kjeldsen og Erik Røine: Prosjektarbeid. Utviklings og endringskompetanse. Gyldendal Akademisk, Oslo 2006 (5. utgave, 4. opplag), ss 13-184.

Weems, Lovett H.: Church Leadership: Vision, Team, Culture and Integrity. Abingdon Press, Nashville 1993. (144 sider).

Evaluering

Studiekrav

Studenten skal:

- gjennomføre den obligatoriske undervisningen
- i kurset *Kulturbevissthet og endringsprosesser* skrive et essay på 2500 ord der metodisk bevissthet, faglig kunnskap og konstruktive endringsforslag skal vektas i evalueringen
- i kurset *Prosjektledelse og visjon* skrive en prosjektoppgave sammen med en gruppe der hvert gruppemedlem bidrar med 2500 ord
- delta i evalueringen av studietilbudene

Vurdering

For å bestå emnet må studenten ha fullført alle studiekravene. Karakteren i emnet settes på grunnlag av de to skriftlige oppgavene som vektas 50% hver ved utrekning av karakter. I evalueringen av prosjektarbeidet vektlegges evnen til å integrere fagteori i prosjektets innhold og prosjektteori i gjennomføringen. Man skal også ta hensyn til i hvilken grad man har fått gruppen til å fungere.

Modul 4. Praksis

Studenten skal i utgangspunktet gjennom hele studietiden være i en kontinuerlig praksis i en menighet. Man tar da et praksisemne hvert skoleår. Alternativt kan praksisemnene ta over kortere tid.

Praksissted skal tjene som arnested for refleksjon og utdyping. Aktuelle problemer og utfordringer skal løses ved hjelp av de redskaper studiet utrunder studenten med. Dette skal skje i samarbeid med oppnevnt mentor og studieveileder, samt i klasseromssituasjonen.

Samtidig skal praksis hjelpe studenten i å forstå menighetens identitet, og derigjennom sin egen rolle i menigheten. Studiet skal derved hjelpe studenten i å aksentuere styrker og svakheter i egen tradisjon.

Modul 4. Praksis			
PRA-101	Praksis I	100-nivå	10 poeng
PRA -102	Praksis II	100-nivå	10 poeng
PRA -103	Praksis III	100-nivå	10 poeng
Sum totalt			30 poeng

PRA-101 Praksis I (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> Bachelor i Kristendom (180 stp)
Emne	PRA-101 Praksis I (10 stp/ECTS)
Evalueringsform	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none"> levere 6 journalark organisere praksis gjennom halvårskontrakt og halvårsrefleksjon skrive kontraktskurs med til sammen 3300 ord
Omfang	<ul style="list-style-type: none"> 6-7 timer pr uke over 40 uker.

Emnebeskrivelse

Praksis organiseres gjennom en serie kontrakter og refleksjoner. Disse dokumentene skal sikre en god kvalitet på praksis. En oversikt over hele studiet samles i en kursportefølje. I denne kursporteføljen reguleres praksis og forholdet til praksissted i følgende kontrakter:

- Menighetskontrakten regulerer forholdet mellom student og praksissted.
- Halvårskontrakten regulerer studentens målsetning og arbeidsinnsats på praksissted gjennom kommende halvår. En slik halvårskontrakt skal også inneholde såkalte kontraktskurs
- Kontraktskurs er individuelle avtaler som gjøres mellom student og mentor/studieveileder for å oppnå den målsetning som legges for dagen i halvårskontraktene.

Kontraktskurs planlegges individuelt av og for student, sammen med studieveileder/ mentor. Det skal opprettes spesifikke lærekontrakter for gjennomføringen av disse kursene. Her skal det klargjøres hvilke studiemål studenten vil nå, hvordan man skal nå målet (praksis,

studiebesøk, litteratur, intervjuer m.m) samt hvordan oppgaven skal vurderes (muntlig samtale med mentoren, en skriftlig rapport, preken, bibelstudium, artikkel, bokrapport m.m.).

Kontraktskurset kan gjerne gjøres som feltstudier. Feltstudiene skal være relevante for studenten, men også for menigheten. Her er noen eksempler på hvilke undersøkelser som kan være aktuelle:

- Intervju med medlemmer eller med personer i menighetens nærhet
- Spørreskjemaundersøkelser til ledere i ungdomsarbeidet, menighetsrådet, diakonalt arbeid, cellegrupper etc.
- Observasjoner av bønnemøter, menighetsrådsmøter og gudstjenester
- Feltstudier ut fra konkrete situasjoner
- Studiebesøk
- Et utviklingsprosjekt i menigheten
- Videoinnspillinger
- Gjennomgang av arkivmateriale og protokoller

Materialet fra feltstudiet analyseres individuelt, gjerne sammen med andre studenter og med mentor. Her er noen måter å framlegge og fordype feltstudiene på:

- Diskusjon i klassen
- Rollespill
- Skapende aktivitet (male, skrive dikt, sanger m.m.)
- Utstilling
- Analyse med dataprogram (flere gode program finnes)
- Skriftlige rapporter
- Forelesning, bibelstudier, muntlige rapporter til menighetsrådet
- Tidsskriftsartikkel, rapport i menighetsbladet

Det er viktig at arbeidet og analysen på skolen på en eller annen måte føres tilbake til den menigheten, og de personer som berøres av undersøkelsen.

Kontraktskursenes omfang avgjøres av studieveileder. Følgende kriterier skal legges til grunn:

- Det skal totalt sett i praksis dokumenteres 200-250 sider pensum i tilknytning til kontraktskurs.
- Det skal produseres minst 3300 ord i form av rapporter og oppgaver, særlig i tilknytning til feltstudier i løpet av emnet.

I tillegg skal studenten bruke såkalte journalark³. Denne fungerer som en verdifull metode for selvrefleksjon i forhold til mentorsamtalen.

Pensumlitteratur

Carlsson, Lars-Göran, "Mentorskap - en möjlighet och nödvändighet i det kristna arbetet" i

Thomas Nygren (m fl), Med smak av nåd. Libris, Örebro 2000. ss45-60 (15 sider)

Halvorsen, Knut: Å forske på samfunnet. En innføring i samfunnsvitenskaplig metode.

Bedriftsøkonomens Forlag, 3. utgave, Oslo 1993. (163 sider)

Spjuth, Roland, "Mot en församlingsbaserad teologi", Ung Teologi 4 (1999), ss25-29.

Spjuth, Roland, "Teologi som reflekterande praktik", Tro&Liv 56:4 (1997), ss19-29.

Stanley, Paul & J Robert Clinton: Connecting: The Mentoring Relationships You need to Succeed in Life. NavPress, Colorado Spring 1992. (219 sider)

³ Se studentmanualen for nærmere beskrivelse av formål og innhold.

Säljö, Roger, Læring i praksis : et sosiokulturelt perspektiv. Cappelen akademisk, Oslo 2001 (276 sider). Oversatt av Sigrid Moen fra Lärande i praktiken: Ett sociokulturellt perspektiv. Prisma, Stockholm 2000.

Disse bøkene fungerer som ressursbøker i både PRA-101, PRA-102 og PRA-103.

Alternativ litteratur:

Stevens, Paul R & Phil Collins: The Equipping Pastor: A Systems Approach to Congregational Leadership. Alban inst., New York, 1993.

I tillegg skal det legges opp 200-230 sider i tilknytning til kontraktskurs.

Evaluering

Studiekrav

Studentene skal ha kontinuerlig praksis i en menighet gjennom studiet. Følgende kriterier for praksis skal oppfylles:

- Det skal gis veiledning i menigheten/organisasjonen. En fast mentor i menigheten/organisasjon skal oppnevnes.
- Hver student har en kvalifisert mentor som veileder på utdannelsesstedet. Mentorene får sin grunnleggende mentorsutdanning fra HLT. Mentoren skal minst ha en 3-årig relevant høyskoleutdanning eller relevant erfaring fra menighetsarbeid/arbeid i frivillige organisasjoner.
- Praksis skal også følges opp på lærested. Hver student skal ha en studieveileder fra skolen.
- Praksisen bør utgjøre 6-7 timer pr uke. Denne praksisen bør planlegges av student, studieveileder og mentor i fellesskap, og formuleres i en læringskontrakt.
- Student, studieveileder og mentor møtes en gang i halvåret for å avtale målsetning og progresjon for neste halvår, samtidig som forrige halvår evalueres.
- Det skal settes klare læringsmål med praksis.
- Det skal utarbeides en plan for hvordan disse læringsmålene skal innfris. Dette konkretiseres i en læringskontrakt med såkalte kontraktskurs.

På grunn av arbeidsbyrden ved praksis reduseres pensummengden i denne delen av studiet med 50 %. Halvparten av dette knyttes til litteratur som handler om mentoring, menighetsbasert teologi, pedagogisk teori og pedagogiske arbeidsverktøy (feltstudier, portefølje, IT osv). De resterende 50% skal legges opp i tilknytning til kontraktskurs og skal godkjennes av studieveileder.

Vurdering

For å bestå emnet må studenten ha oppfylt alle studiekravene. Emnet vurderes til bestått/ikke bestått.

PRA-102 Praksis II (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> • Bachelor i Kristendom (180 stp)
Emne	PRA-102 Praksis II (10 stp/ECTS)
Evalueringsform	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none"> • levere 6 journalark • organisere praksis gjennom halvårskontrakt og halvårsrefleksjon • skrive kontraktskurs med til sammen 3300 ord
Omfang	<ul style="list-style-type: none"> • 6-7 timer pr uke over 40 uker.

Emnet PRA-102 Praksis II er bygget opp på samme måte som PRA-101 Praksis I.

Se PRA-101 Praksis I for emnebeskrivelsen, undervisningsform, pensumslitteratur og evalueringsform

PRA-103 Praksis III (10 stp/ECTS)
--

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> • Bachelor i Kristendom (180 stp)
Emne	PRA-103 Praksis III (10 stp/ECTS)
Evalueringsform	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none"> • levere 6 journalark • organisere praksis gjennom halvårskontrakt og halvårsrefleksjon • skrive kontraktskurs med til sammen 3300 ord
Omfang	<ul style="list-style-type: none"> • 6-7 timer pr uke over 40 uker.

Emnet PRA-103 Praksis III er bygget opp på samme måte som PRA-101 Praksis I.

Se PRA-101 Praksis I for emnebeskrivelsen, undervisningsform, pensumslitteratur og evalueringsform

Alternativ Modul 4: Innføringsstudium/Praksis

INF-101 Ex. phil. (10 stp/ECTS) og INF-102 Ex. fac. (10 stp/ECTS)

INF-101 Ex. phil./ INF-102 Ex. fac. er en forutsetning for deltakelse i teologi påbygningen. Fagene gis normalt ikke som egne studier ved HLT, og det forutsettes derfor at de tas ved ekstern læreinstitusjon. Det kan likevel arrangeres undervisning/veiledning i emnene, men eksamen må tas ved ekstern høyskole/universitet.

Omfang:

Poeng: 20

100-nivå

Pensumomfang: Ca. 1800 sider

PRA-101 Praksis I (10 stp/ECTS)

Studieprogram	<ul style="list-style-type: none"> Bachelor i Kristendom (180 stp)
Emne	PRA-101 Praksis I (10 stp/ECTS)
Evalueringsform	Studenten skal: <ul style="list-style-type: none"> levere 6 journalark organisere praksis gjennom halvårskontrakt og halvårsrefleksjon skrive kontraktskurs med til sammen 3300 ord
Omfang	<ul style="list-style-type: none"> 6-7 timer pr uke over 40 uker.

Se PRA-101 Praksis I under Modul 4: Praksis for emnebeskrivelse, omfang og pensumlitteratur.